

Annelerin Düşünceleri Doğrultusunda İlkokula Hazır Oluş¹

Readiness For Elementary School According to Mothers' Opinions

Saadet BARTAN

Öğretim Görevlisi Dr. ♦Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gediz Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü ♦ saadet.bartan@ksbu.edu.tr ♦ORCID: 0000-0002-1989-1339

Fatma ALİSİNANOĞLU

Prof. Dr. ♦Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitim Bölümü ♦alisanan@gazi.edu.tr ♦ ORCID: 0009-0004-8805-1941

Özet

Bu araştırmanın amacı, çocuğu okul öncesi eğitime devam eden annelerin bir sonraki eğitim basamağı olan ilkokula hazır oluş ile ilgili düşüncelerinin belirlenmesidir. Bu doğrultuda annelerin çocukların ilkokula hazır olmaları için hangi becerilere sahip olmaları gerektiğı, bu becerilerin edinilmesinin nasıl destekleneceğı ve ilkokula hazır oluşu engelleyen faktörlerin neler olduğı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma temel nitel araştırma deseni kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu çocuğu okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 75 anne oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda şekillendirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda annelere göre, çocukların ilkokula hazır oluşta sahip olması gereken becerilerin beş gelişim alanı (sosyal-duygusal, bilişsel, dil, fiziksel, özbakım becerileri) altında toplandığı belirlenmiştir. Çocukların ilkokula hazır oluşunu desteklemek için okul öncesi eğitimi almış olmaları gerektiğı ve okul öncesi eğitim kurumlarında yapılacak etkinliklerin ilkokula hazırlık sürecinde önemli rol oynadığı belirlenmiştir. Ailenin tutumu, çocuktan kaynaklanan fiziksel-psikolojik –sosyal –iletişim ve bilişsel yetersizlikler, okul ortamının elverişsizliğı, akran zorbalığı, tablet ve telefon gibi faktörlerin ise bu süreci olumsuz olarak etkileyen faktörler olduğı belirlenmiştir. Çalışmanın okul öncesi eğitim öğretmenleri ve aileler arasındaki işbirliğı, beklenti, paylaşım ve hedef belirleme noktasında yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, İlkokula Hazır Oluş, Anne

Abstract

The aim of this study is to determine the opinions of mothers whose children attend pre-school education about readiness for elementary school. To this aim, it was tried to determine which skills mothers should have for their children to be ready for primary school, how to support the acquisition of these skills, and what factors prevent elementary school readiness. The research was conducted using qualitative research design. The study group of the research consisted of 75 mothers whose children attend preschool education institutions. A semi-structured interview form prepared by the researchers and shaped in line with the opinions of field experts was used as a data collection tool. The data obtained were analysed by content analysis. As a result of the analysis, it was determined that according to the mothers, the skills that children should have in primary school readiness were grouped under five developmental areas (social-emotional, cognitive, language, physical, self-care skills). It was determined that children should have pre-school education in order to support their readiness for primary school and that the activities to be carried out in pre-school education institutions play an important role in the process of preparation for primary school. Factors such as the attitude of the family, physical-psychological -social -communication and cognitive inadequacies arising from the child, unfavourable school environment, peer bullying, tablets and phones are

¹ Bu çalışma 8. Uluslararası Okul Öncesi Eğitim Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

factors that negatively affect this process. It is thought that the current study will be guiding cooperation, expectation, sharing and goal setting between preschool teachers and families.

Keywords: Preschool Education, Elementary School Readiness, Mother

1. Giriş

Çocuklar, bağımsız hareket etme becerilerini kazanmaları ile birlikte çevrelerini keşfetme ve yeni deneyimler edinme çabası içerisinde girmektedir. Bu yeni keşif ve deneyim süreci, eğitim ve öğrenim basamağının temeli oluşturmaktadır. Çocuklar, ilk olarak aile ortamında başladıkları bu etkileşim ve değişim döngüsünü, karşılaştıkları uyaranlarla ilişkilendirerek sonraki öğrenmelerine zemin oluşturmaktadır. Aile ortamında başlayan bu süreç okul öncesi eğitim ve ilkökul kademesinde desteklenerek toplumsal ilişkilerin temeli oluşturulmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, erken dönemde çocuklara sunulacak eğitim ortamlarının niteliği ve ulaşılır olması daha da önemli bir hale gelmekte çocukların bir sonraki formal eğitim süreçlerine olumlu katkılar sağlamaktadır (Demir ve Kale, 2023). Çocuklar okul öncesi eğitim ile aile dışında ilk sosyal deneyimlerini kazanacakları ve bağımsız hareket etme becerilerini destekleyecek planlı–sistemli bir sürece başlamaktadır. Bu noktada çocukların bütünsel gelişimini temele alacak öğrenme süreçleri hazırlanmakta ve çocukların deneyimlerini çeşitlendirilmektedir. Okul öncesi dönemde birçok farklı deneyim kazanan çocuklar, merak ve oyun yolu ile yeni bilgiler edinerek çevrelerini keşfetmektedirler. Bu keşif süreci, çocukları bilişsel, akademik, sosyal- duygusal alan gibi birçok gelişim alanını desteklemektedir (Erçakır ve Yurdakul, 2023). Bu noktada çocuklar bir sonraki eğitim basamağı olan ilkökula hazır bulunuşluk için gerekli becerileri kazanmaktadır. Yapılan çalışmalar, okul öncesi eğitim alan çocukların ilkökula daha kolay uyum sağladığını ortaya koymaktadır (Yoleri ve Tanış, 2014).

İlkokul sürecine başlayan çocukların kurallara uyma becerisi ile beraber sosyalleşme becerilerinin sağlanması ve akademik becerileri edinebilmesi, okula uyum sağlamasına ve okula hazır bulunuşluğuna bağlı olmaktadır (Özasan ve Baba Öztürk, 2022). Gelişimin hızla gerçekleştiği, merak ve keşfetme içgüdüsünün aktif olduğu, yaratıcılık, hayalgücü ve öğrenme hızının en yoğun yaşandığı erken çocukluk döneminde hazır bulunuşluk veya hazır oluş kavramları kritik öneme sahip olmaktadır. Literatür incelendiğinde hazır bulunuşluk kavramına ilişkin farklı tanımlamalar yapıldığı görülmektedir. Hazır bulunuşluk kavramı ilk olarak 1899 yılında Patrick tarafından kullanılmış ve öğrenmenin gerçekleşmesi için çocukların bilişsel ve fiziksel olarak yeterli olgunluğa ulaşmış olması gerektiğini ve buna genellikle yedi yaşında ulaşılabilirdiği belirtilmiştir (akt. Aydoğan, 2022). Katz hazır bulunuşluğu, çocuğun okula ve okulun çocuğa hazır bulunuşluğu olarak iki açıdan değerlendirirken; Lewit ve Baker, motor, bilişsel ve sosyal gelişimin okul için uygun düzeyde gelişmiş olması; Pianta ve Walsh, çocukların içinde buldukları fiziksel çevreye uyum sağlayabilmeleri, empati ve öz denetim gerçekleştirebilmeleri; Heckman ve arkadaşları ise çocukların hem akademik beceriler bakımından hem de oyun duygusal ve motor becerilerinin yeteri kadar gelişmiş olması gerektiği; Commodari ise akademik becerilerin yanı sıra stres ve duygu kontrolü, yönergeleri anlama–izleme-takip etme sorumluluk alma, sosyal ilişkilerde başarılı olma ve geniş bir kavram bilgisine sahip olma şeklinde tanımlamaktadır (Katz, 1991; Lewit ve Baker, 1995; Pianta ve Walsh, 1998; Heckman, 2010; Commodari, 2013). UNICEF, 2012 yılında “Okula Hazır bulunuşluk: Kavramsal Bir Çerçeve” adlı raporunda okula hazır bulunuşluğu hazır okul, hazır çocuk, hazır aile olmak üzere üç faktör çerçevesinde tanımlamıştır. Bütün yapılan tanımlamalar ışığında okula hazır bulunuşluğu; gelişim sürecinde büyüme, olgunlaşma ve öğrenme ile çocukların fiziksel, bilişsel, sosyal duygusal, öz bakım ve dil gelişimleri çerçevesinde ilkökula başlayacak yeterliliğe sahip olması, ilkökulun gereklerini yerine getirmeye hazır olması olarak tanımlanabilmektedir (Özaslan, 2020). Okula hazır bulunuşluk kavramının farklı şekillerde

tanımlanması, hazır oluşu olumlu ve olumsuz yönde etkileyebilecek birçok faktörün de olduğunu göstermektedir.

Çocukların fiziksel, bilişsel, sosyal duygusal, dil gelişimleri hazır bulunuşluğu etkilemektedir. Bu kapsamda çocukların yaşları, fiziksel gelişimleri, duygularını ifade etme kontrol etme becerileri, zekâ düzeyleri, kendilerini ifade etme düzeyleri, bağlanma stilleri, ailenin sosyo ekonomik durumu, akran ilişkileri, akademik becerileri, ebeveyn çocuk ilişkileri, anne baba tutumları vb. faktörlerin hazır bulunuşluğu etkileyen faktörler olmaktadır (Bartan, 2019; McAllister vd., 2005; Oktay, 2004; Özaslan ve Baba Öztürk, 2022).

Çocukların sistemli bir öğrenme ortamı ile karşılaştıkları ilk sosyal çevre okul öncesi eğitim kurumlarıdır. Bu ortamlarda çocuklar edinmiş oldukları temel bilgileri sistemli ve amaçlı bir program çerçevesinde zenginleştirip yeni öğrenmeler için hazır bulunuşluğu arttıracak deneyimler yaşamaktadır. Gelişimin en kritik olduğu dönemlerden biri olan okul öncesi dönemde çocukları tanımak, anlamak ve ihtiyaç duyduğu desteği sunmak okul öncesi kurumlarının ve ailenin ortak amacı olmaktadır. Bu sebeple okul öncesi dönemde aile, eğitim sürecinin en önemli paydaşdır. Bu sebeple özellikle ilk yıllarda onlara bakım veren kişilerin tutumları ve yaklaşımları kritik bir role sahiptir. Ailenin okul öncesi eğitiminden neleri beklediğini belirlemek kritik bir öneme sahiptir. Bu doğrultuda son yıllarda ilkokula hazır bulunuşluğu destekleyecek çalışmaların giderek önem kazanması bu konu hakkındaki araştırmaları da çeşitlendirmektedir (Akyol, 2022). Literatür incelendiğinde, hazırlanan eğitim programları ile hazır bulunuşluk düzeyini belirleyen çalışmalara (Bağçeli Kahraman ve Başal, 2015; Bayhan, 2003; Dizman Özaslan, 2010; Kalkan, 2014; Kayılı, 2010; Kıvılcım, 2015; Kutluca Canbulat, 2010; Mercan Uzun, 2015; Sarıtaş, 2010; Sönmez, 2013; Şentürk Berber, 2015; Özşarı, 2017; Temel, 2017; Tosun, 2020; Topcu, 2017; Yıldırım, 2019) ve okula hazır bulunuşluk ile ilgili öğretmen görüşlerini inceleyen çalışmalara (Aslan, 2014; Bilgili, 2007; Boz, 2004; Çakıcı, 2015; Gedik, 2015; Gürsel Çetiner, 2015; Koçyiğit, 2009; Lokumcu Tozar, 2011; Teke, 2010; Ülkü, 2007; Yılmaz, 2021; Yüce, 2016; Yüce, 2018;) ulaşılmıştır. Hazır bulunuşluğa ilişkin ailelerin görüşlerine ilişkin sınırlı sayıda (Boz, 2004; Bilgili, 2007; Dinçer Yavuz, 2019; İbileme, 2019; Teymurlu, 2019; Ülkü, 2007) çalışmaya ulaşılmıştır. Bu kapsamda, özelde annelerin hazır oluşa ilişkin görüşlerinin belirlenmesine dair bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma ile özellikle erken çocukluk döneminde annelerin okul öncesine ilişkin bakış açılarını, ilkokula hazır oluşa ilişkin farkındalıklarını ortaya koymaya çalışılmıştır. Bu araştırmanın amacı, çocuğu okul öncesi eğitime devam eden annelerin ilkokula hazır oluş ile ilgili düşüncelerinin belirlenmesidir

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan temel nitel araştırma deseni ile gerçekleştirilmiştir. Temel nitel araştırmalar, bireylerin yaşamlarını yorumlama biçimlerini, tecrübelerine kattıkları anlamlarını ele alır. Bu araştırma deseni; süreci merkeze koyarak durumu anlamayı (Merriam, 2013) ve bu anlamları açığa çıkarmayı, yorumlamayı amaçlar. Bu desende temel ve yorumlayıcı bir yapı söz konusudur. Eğitimde yaygın kullanılan temel nitel araştırmada veriler görüşmeler veya doküman analizi yoluyla elde edilir. Araştırmacılar nitel araştırmalarında her zaman kuram oluşturma, olgubilim gibi çalışmalar yapmayı yorumlayıcı bir yaklaşımla temel nitel araştırma desenini kullanabilirler (Merriam, 2018). Araştırma kapsamında bu desenin kullanılmasının amacı çocukların ilkokula hazıroluş sürecinde annelerin görüşlerinin nitel bir yaklaşımla değerlendirilmesidir.

2.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yolu ile belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme, örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulmasıdır (Büyüköztürk, vd., 2009). Bu kapsamda çalışma grubu belirlenirken, okul öncesi eğitimin ilkökula hazır bulunuşluk kapsamında değerlendirilmesi ve annelerin beklentilerinin ortaya konulması amacıyla Kütahya ilinde yaşayan, çocuğu 60-72 aylar arasında olup, okul öncesi eğitime devam eden anneler ölçüt kriter olarak belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılı kapsamında Kütahya ilinde yaşayan, çocuğu okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 75 anne oluşturmaktadır. Annelere ve çocuklarına ilişkin demografik bilgiler aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır.

Tablo 1. Demografik Bilgiler

	Yaş	Frekans
Çocuğun yaşı	3	1
	4	3
	5	36
	6	34
	Doğum sırası	Frekans
Kaçıncı çocuk olduğu	1	36
	2	24
	3	11
	4	3
	Çocuğun cinsiyeti	Frekans
Çocuğun cinsiyeti	Erkek	41
	Kız	33
	Annenin yaşı	Frekans
Annenin yaşı	20-25	5
	26-30	16
	31-35	27
	36-40	14
	41 ve üstü	12
	Annenin mesleği	Frekans
Annenin mesleği	Ev hanımı	42
	Memur	15
	İşçi	6
	Özel sektör	11

2.3. Veri Toplama Araçları

Annelerin ilkökula hazır oluş ile ilgili düşüncelerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu kapsamında yer alan sorular, araştırma konusu ile ilgili literatür ve araştırmalar incelenerek oluşturulan soru havuzundan oluşturulmuştur. Bu doğrultuda öncelikle sorular, kapsamı göz önünde bulundurularak gruplandırılmış, benzer sorular elenmiş ve son olarak elde edilen 15 soru ile görüşme sorularının şablonu belirlenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, çocukların ilkökula hazır olması için ne gibi becerilere sahip olmaları gerektiği, hazır bulunuşluğu destekleyen ve engelleyen faktörlerin neler olduğunu belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Annelerin görüşleri doğrultusunda hazır bulunuşluğu incelemeyi amaçlayan sorular, alan uzmanı bir profesör, bir doçent, bir doktor öğretim üyesi ve bir uzman okul öncesi öğretmeninin görüşleri doğrultusunda tekrar düzenlenmiştir. Bu doğrultuda 2 soru birleştirilmiş, sondaj sorular olarak belirlenmiştir. Son olarak annelerin, çocukların ilkökula hazır bulunuşluğa dair görüşlerini belirlemeye

yönelik hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu, ana ve sondaj sorular olarak üç açık uçlu sorudan oluşturulmuştur. Görüşmeler, araştırmacılar tarafından, katılımcıların gönüllülüğü esasına dayanarak onların belirledikleri zaman aralıklarında gerçekleştirilmiş ve ortalama 20 dk. sürmüştür.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri, nitel araştırmalarda kullanılan içerik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde, görüşme, gözlem veya dokümanlardan elde edilen nitel veriler; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kod ve temaların düzenlenmesi son olarak da bulguların tanımlanması, yorumlanması şeklinde bir yol izlenmektedir (Yıldırım, Şimşek, 2006). Araştırma süresince katılımcıların onayı ile görüşmeler kayıt altına alınmış ve sonrasında araştırmacılar tarafından transkript edilmiştir. Elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından ayrı ayrı analiz edilmiş, oluşturulan kodlar ve temalar karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırmalar sonucu ortak kod ve temalar çerçevesinde veriler analiz edilmiştir. Verilerinin analizinde Miles ve Huberman tarafından tanımlanan çift-kodlama yöntemi (double-coding procedure) kullanılmıştır. Bu yöntemde kodlayıcılar arasında en az %70 düzeyinde uyum göstermesi beklenmektedir (Miles & Huberman, 1994). Bu araştırmaya özgü olarak gerçekleştirilen güvenilirlik çalışmasında %86 oranında bir uyum (güvenirlik) sağlanmıştır.

2.5. Geçerlik, Güvenirlik ve Etik

Nitel araştırma yöntemlerinde geçerlik ve güvenilirlik kapsamında inandırıcılığı arttırmak için bazı hususları göz önünde bulundurmak gerekmektedir (Creswell, 2007; Yıldırım & Şimşek, 2013). Birden fazla araştırmacının veri analizinde birlikte çalıştığı durumlarda, kodlama güvenilirliğine ilişkin bir çalışma yapmak gerekmektedir. Araştırmacılar, aynı veri setlerini kodlayarak ortaya çıkan kodlama benzerliklerini ve farklılıklarını sayısal olarak karşılaştırarak bir kodlama yüzdesine ulaşmaktadır. Ayrıca verilerin toplanması aşamasında, katılımcıların izni doğrultusunda alınan kayıtlar tamamen transkript edilmiş, veriler araştırmacılar tarafından ayrı ayrı kod, kategori ve temalar halinde analiz edilmiş ve bu analiz sonuçları, karşılaştırılarak işbirliği ve uzlaşma ile açıklanmıştır. Katılımcıların kişisel bilgilerinin gizliliğe dikkat edilmiş ve annelere kodlar verilerek araştırma verileri açıklanmıştır.

Araştırma etiği doğrultusunda katılımcılardan gerekli izinler ve onaylar alınmıştır. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Etik Kurul'dan 05/10/2023 tarih ve 2023-28/05 nolu karar doğrultusunda araştırmanın yapılmasına dair etik kurul izni alınmıştır. Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

3. Bulgular

Annelerin düşünceleri doğrultusunda ilkokula hazır oluştta çocukların sahip olması gereken temel yeterlilikleri, bu becerileri ve yeterliliklerin kazanılmasını engelleyen ve destekleyen etkenlerin neler olduğu belirlemeye çalışılmıştır. Yapılan analiz sonucunda 70 kod, 11 kategori ve bu kategorilerin ilişkilendirildiği 3 temaya ulaşılmıştır. Elde edilen verilerin tema, kategori ve kodları Tablo 2 de sunulmuştur:

Tablo 2. Annelerin İlkokula Hazır Oluşa Dair Görüşlerinin Tema, Kategori ve Kodları

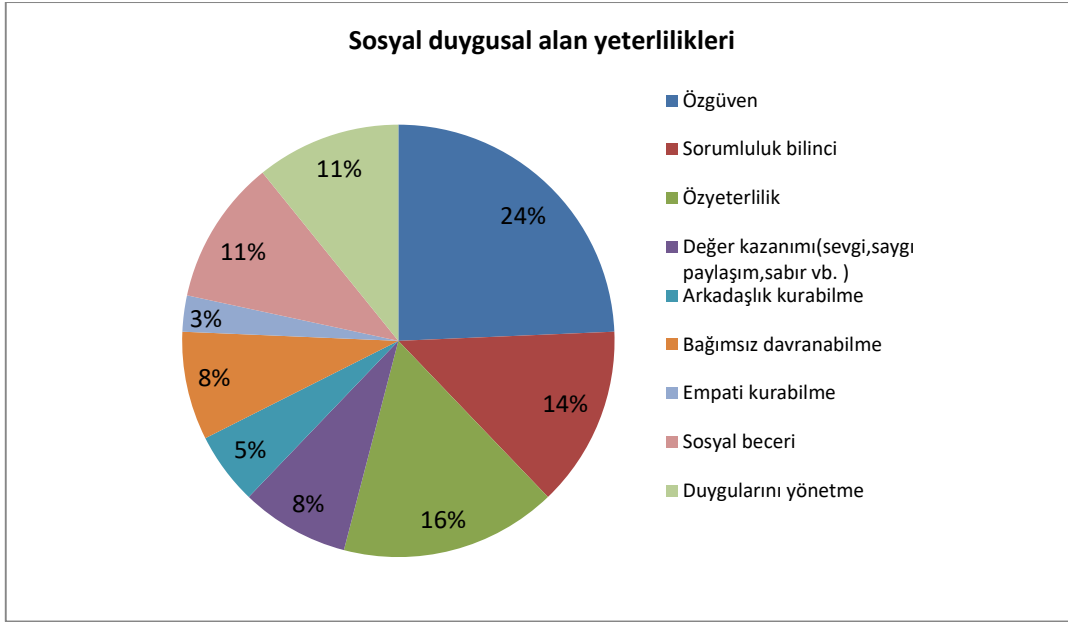
Temalar	Kategoriler	Kodlar	Frekans	
Tema 1. İlkokula Hazır Oluş Yeterlilik Alanları	Sosyal duygusal alan yeterlilikleri;	Öz güven	9	
		Sorumluluk bilinci	5	
		Öz yeterlilik	6	
		Değer kazanımı	3	
		Arkadaşlık kurabilme	2	
		Bağımsız davranabilme	3	
		Empati kurabilme	1	
		Sosyal beceri	4	
		Duyularını yönetme	4	
	Bilişsel yeterlilikler	Hazır bulunuşluk	10	
		Algılama	6	
		Akademik bilgi, kavram edinimi	5	
	Dil gelişimi yeterlilikleri	Kendini ifade edilme	14	
	Fiziksel yeterlilikler	Büyüme	9	
		Küçük ve büyük kas gelişimi	12	
		Bedensel temizlik ihtiyacını karşılamak	19	
		Öz bakım yeterlilikleri	Beslenme	5
		Kıyafet giyme çıkarma	5	
	Sağlık	Sağlık	7	
Düzenli olmak		7		
Eğitim		Okul öncesi eğitim ile	36	
Tema 2: İlkokula Hazır Oluşu Destekleyen Unsurlar	Aile desteği	İletişim	9	
		Sorumluluk	3	
		Anne baba tutumu	6	
		Ev içi etkinlikler	6	
		Okul tanıtımı	5	
	Çocuğun desteklenmesi	Değer vermek	7	
		Sorumluluk vermek	5	
		Bağımsız davranışlarını desteklemek	7	
		Rehber olma	8	
		Tema 3. İlkokula Hazır Oluşu Engelleyen Faktörler	Çocuktan kaynaklı faktörler	Psikolojik faktörler
Fiziksel faktörler	15			
Bilişsel-dil faktörler	11			
Sosyal duygusal faktörler	14			
Öz bakım becerileri	2			
Anne baba tutumu	13			
Aileden kaynaklı faktörler	Ailenin yapısı		6	
	Ailenin eğitim durumu		7	
	Şiddet		9	
Çevresel faktörler	Teknolojik etmenler		13	
	Arkadaş ilişkileri (akran zorbalığı)		12	
	Öğretmen ve okul faktörü		12	

3.1.Tema 1. İlkokula Hazır Oluş Yeterlilik Alanları

Annelere göre, çocukların ilkokula hazır olmaları için sahip olmaları gereken becerilerin ve yeterliliklerin neler olduğunu belirlemeye yönelik sorulan soruya verilen cevaplar incelendiğinde, elde edilen bulguların dört gelişim alanı(Sosyal-duygusal, Bilişsel, Dil, Fiziksel gelişim alanı) ve bir beceri alanını (Özbakım becerileri), kapsayacak şekilde dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

Sosyal duygusal alan yeterlilikleri kategorisine ilişkin cevaplar incelendiğinde, verilerin 9 kod altında toplandığı belirlenmiştir. Kodların dağılım yüzdeleri Grafik 1 de sunulmuştur.

Grafik 1. Sosyal Duygusal Alan Yeterlilikleri

Sosyal duygusal alan yeterlilikleri kategorisine ilişkin grafik incelendiğinde, verilen cevapların öz güven, sorumluluk bilinci, öz yeterlilik, değer kazanımı, arkadaşlık kurabilme, bağımsız davranabilme, empati kurabilme ve sosyal beceri kodları doğrultusunda dağılım gösterdiği görülmektedir. Annelerin bu kategoriye ile ilişkilendirilen cevaplarından bazıları şu şekildedir:

A1. Öz güvenli sosyal akademik yönden donanımlı

A13. En başta çocuğun öz güvenli olması ve duygusal özelliklere sahip olmalı

A19. Kesinlikle öz güveni olmalı

A 25. Kendine güvenme karar alabilme yetisinin olması ve yapamadığı şeylerde çaba harcıyıp gayretli olması

A 61. Sorumluluk alma özelliğinin artmış olması gerektiğini düşünüyorum

A 62. Sorumluluk almak istemesi önemli.

A 74. Kendini tüm ihtiyaçlarını karşılayabilmesi öz yeterliliğinin olması lazım....her konuda kendini ifade edebilmesi, kalem tutmayı sayıları ve şekilleri renkleri vb. kavramları bilmesi gerekir

A 24. Yardımsever paylaşımcı saygılı olmalı sevgi ve saygıyı bilmeli...

A 35. Oyun kurma ve el becerisi gelişmiş olması, yalnız kalmamalı arkadaşlık kurabilmeli

A 65. Kendini ifade edebilmesi en önemli beceri bence. Kendi kendine yetebilecek mi? Okunulan bir şeyi anlayabiliyor mu? Matematikte toplama çıkartma yapabilecek mi, kendini koruyabilecek mi?

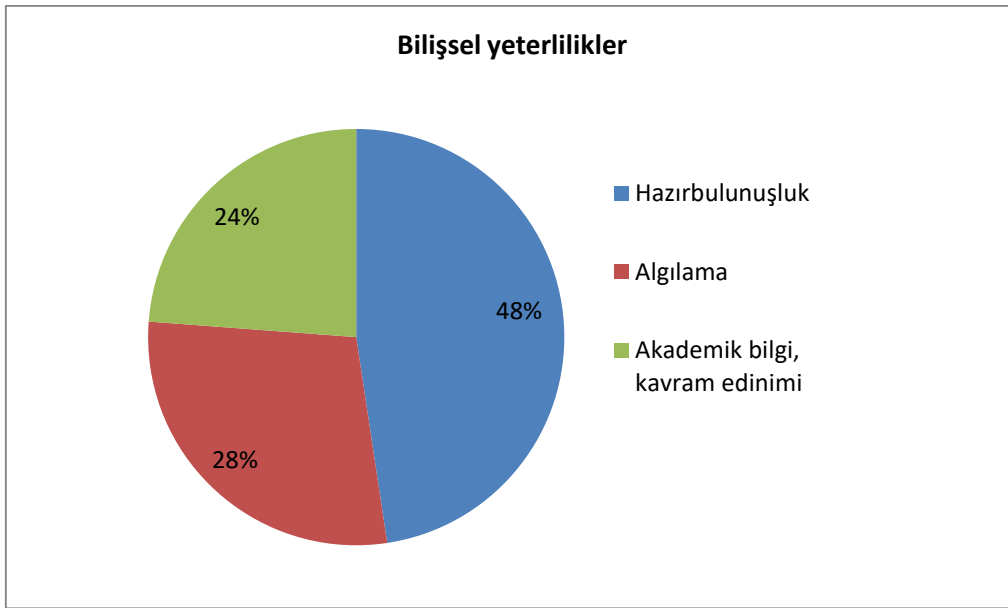
A 38. Kendi beslenebilmeli, kişisel temizliğini yapabilmeli, dinlemeli, kendini ifade edebilmeli, empati kurabilmeli, sabrı öğrenmeli, ön yargılı olmamalı.

A 70. Duyguların üstünden üstesinden gelebilmeli. Resim, geometrik şekiller sayıları yazarken ve sayarken ya da anlamada zorlanmaması gerekir...

Sosyal duygusal alan yeterlilikleri kategorisine ilişkin grafik ve annelerin cevapları incelendiğinde, çocukların ilkokula hazır olmaları için sosyal duygusal gelişim göstergelerinin önemli olduğu, bu kapsamda öncelikle çocukların öz güven kazanmaları gerektiği, bunun yansıra sorumluluk bilinci, öz yeterlilik, sosyal becerilerini kullanabilme, duygularını yönetebilme, evrensel değerleri kazanmış olma, arkadaşlık kurma-sürdürme, bağımsız davranabilme ve başkalarının duygularını anlama becerilerine sahip olmaları gerektiği görülmektedir.

Bilişsel alan yeterlilikleri kategorisine ilişkin cevaplar incelendiğinde, verilerin 3 kod altında toplandığı belirlenmiştir. Kodların dağılım yüzdeleri Grafik 2 de sunulmuştur.

Grafik 2. Bilişsel Yeterlilik

Bilişsel yeterlilik kategorisine ait grafik incelendiğinde, annelerin vermiş olduğu cevaplar hazır bulunuşluk, algılama ve akademik bilgi- kavram edinimi kodları doğrultusunda dağılım gösterdiği görülmektedir. Annelerin bu kategoriye ile ilişkilendirilen cevaplarından bazıları şu şekildedir:

A7. Gelişim özellikleri uygun olmalı, hazır bulunuşluğu tam olmalı

A14. Temel becerileri ve kişisel gelişimini yaşına göre tamamlamış olmalı

A20. Hazır bulunuşluğunu tamamlamış olmalı Bilişsel ve fiziksel olarak hazır olmalı

A66. Duygusal, fiziksel zihinsel gelişimi ilkokula adapte olacak şekilde ilerlemiş olması lazım.

A 33. Dinleme anlama ve el becerilerini geliştirerek

A 55. Öğrenme becerisi olmalı... kolay algılamalı..

A 56. Yazmayı, dinlemeyi, öğretmeniyle iletişimde olması öğrenmeye açık olması gerekir

A 41. Okuma yazmaya hazırlıklı becerilerinin olması, dil gelişimi, matematik bilişsel ve motor becerilerinin gelişmiş olması gerekir

A 74. Kendini tüm ihtiyaçlarını karşılayabilmesi her konuda kendini ifade edebilmesi, kalem tutmayı sayıları ve şekilleri renkleri vb. kavramları bilmesi gerekir...

Bilişsel alan yeterlilikleri kategorisine ilişkin grafik ve annelerin cevapları incelendiğinde, çocukların ilkokula hazır olmaları için öğrenmeye ilişkin motivasyonu kapsayan bilişsel hazır bulunuşluk

düzeğine, yeni kavram ve olguları ilişkilendirecek ve transfer etme yeteneğine sahip olmaları gerektiği ve yönergelerin algılanmasının ve uygulamaya dökülmesinin önemli olduğu belirtilmiştir.

Dil gelişimi yeterliliği kategorisi incelendiğinde, katılımcıların tamamına yakını, çocuğun kendini rahat ve kolay bir şekilde ifade edebilmesi ve ana dilini etkili kullanabilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu kapsamda annelerin vermiş olduğu cevaplardan bazıları şu şekildedir:

A 4. Kendini ifade etmeli kolay ve rahat bir şekilde...

A 8. Kendini ifade edebilmeli sorunlarını dile getirmeli yaşlıları ile sınıf içi derslerini yapabilecek düzeyde olmalıdır

A 16. Kendini tam olarak ifade edebilmesi lazım

A 31. Kendini anlata bilmeli

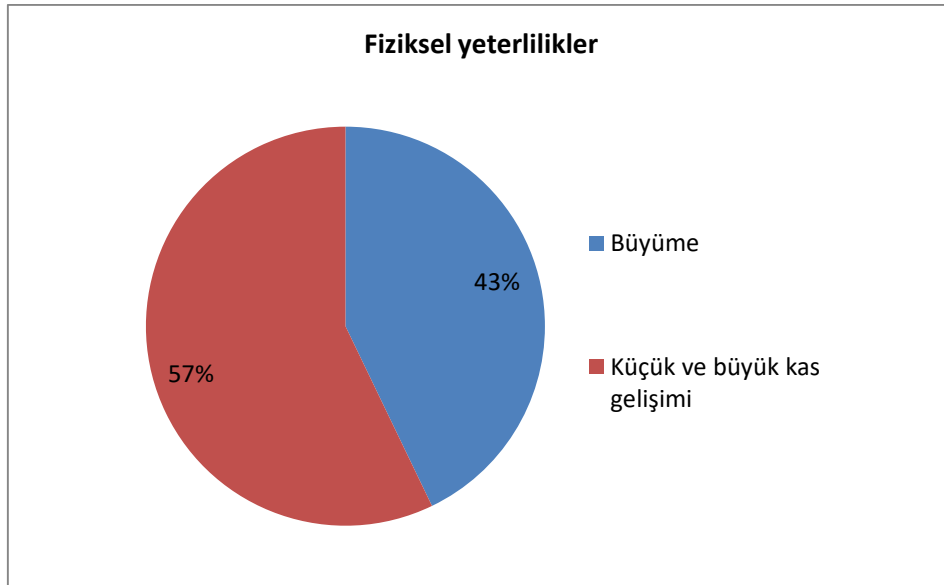
A 43. Kendini güzel ifade edebilmek..

A 67. Kendine özgürce ifade etmesi gerekir.

A 72. En başta el, motor becerileri gelişmeli ve kendini ifade edebilmesi gerekir.

Fiziksel alan yeterlilikleri kategorisine ilişkin cevaplar incelendiğinde, verilerin 2 kod altında toplandığı belirlenmiştir. Kodların dağılım yüzdeleri Grafik 3' de sunulmuştur.

Grafik 3. Fiziksel Yeterlilik

Fiziksel alan yeterlilik kategorisine ait grafik incelendiğinde, annelerin vermiş olduğu cevaplar büyüme ve küçük-büyük kas gelişimi kodları doğrultusunda dağılım gösterdiği görülmektedir. Annelerin bu kategori ile ilişkilendirilen cevaplarından bazıları şu şekildedir:

A 27. Fiziksel ve bilimsel yeterlilik kazanmış olmalı

A 66. Duygusal, fiziksel zihinsel gelişimi ilkokula adapte olacak şekilde ilerlemiş olması lazım.

A 18. El kasları gelişmeli, sosyal hayatın farkında olmalı

A 22. ....çocuk bedenini rahat kullanabilmeli ve bedensel koordinasyonunu sağlayabilmelidir. Kaba motor becerilerinin gelişmiş olması gerekir.

A 42. El kasları gelişmeli.....kalem tutabilmeli

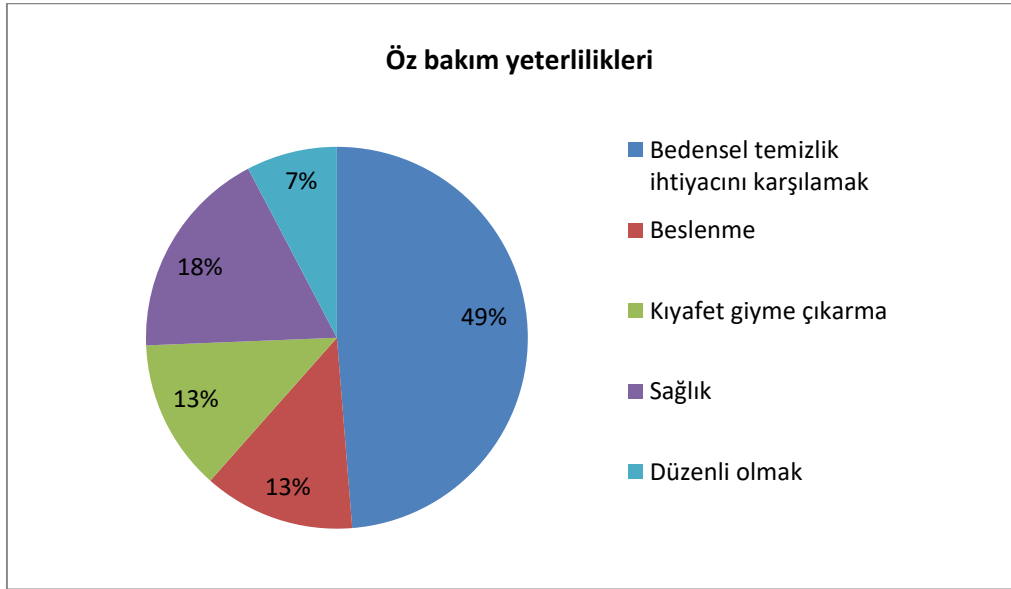
A 50. El kol kas becerileri gelişmesi, özel ihtiyaçlarını kendi karşılayabilmeli, doğruyu yanlış ayırt etmeyi öğrenebilmeli

A 59. El, motor becerileri ve kendini ifade edebilmesi gerekir.

Fiziksel alan yeterliliklere ilişkin grafik ve annelerin cevapları incelendiğinde, annelerin çocukların fiziksel olarak yeterince büyümüş olması ve kendi yaş grubu seviyesinde gelişim göstermesi gerektiği, özellikle kalem tutma becerisi, sırada oturma, bedenini kullanabilme becerisini kazanması gerektiğini, küçük ve büyük kas gelişiminin tamamlanmış olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Öz bakım alan yeterlilikleri kategorisine ilişkin cevaplar incelendiğinde, verilerin 5 kod altında toplandığı belirlenmiştir. Kodların dağılım yüzdeleri Grafik 4' de sunulmuştur..

Grafik 4. Öz Bakım Yeterliliği

Öz bakım alan yeterliliği kategorisine ait grafik incelendiğinde, annelerin vermiş olduğu cevapların bedensel temizlik ihtiyacının karşılanması, beslenme, kıyafet giyme ve çıkarma, sağlık, düzenli olmak kodları doğrultusunda dağılım gösterdiği görülmektedir. Annelerin bu kategori ile ilişkilendirilen cevaplarından bazıları şu şekildedir:

A 11. Temel ihtiyaçlarını (Tuvalet eğitimi) yapmaya başlamış çocuk tüm becerilerini okulda keşfedebileceğini düşünüyorum.

A 17. Bağımsız bir şekilde fiziksel ihtiyaçlarını karşılayabilmeli...

A 23. Kendini net ifade edebilme, Kılık kıyafet giyme becerisi, Anne babadan ayrışabilme, Tuvalet sonrası temizlik, Arkadaşlık kurabilme becerisi...

A 30. Öz bakım becerilerini bağımsız bir şekilde yapabilecek hale gelmesi ve zihinsel olgunlaşma seviyesine ulaşması gerekir.

A 47. Kendi özel ihtiyaçlarını kendi karşılıyor olabilmesi...

A 38. Kendi beslenebilmeli, kişisel temizliğini yapabilmeli, dinlemeli, kendini ifade edebilmeli, empati kurabilmeli, sabrı öğrenmeli, ön yargılı olmamalı

A 52. Düzen tertip öğrenmesi bir şeylere sahip çıkmasını öğrenmesi

A 68. Zihinsel ve dil gelişimini tamamlaması öz bakım becerilerinin de yeteri miktarda gelişmiş olması gerektiğini düşünüyorum.

Öz bakım alan yeterlilikleri grafiği ve verilen cevaplar incelendiğinde, annelerin çocukların ilkokula hazır olmaları için, bedensel temizliklerini bağımsız olarak karşılayabilmeleri, bireysel ve yeterli olacak şekilde beslenmelerini yapabilmeleri, kıyafetlerini yardımsız bir şekilde değiştirebilmeleri, düzenli olmaları ve hastalıklara karşı kendilerini koruyabilecek hijyen ve sağlık kurallarını benimsemeleri gerektiği belirtilmiştir.

3.2.Tema 2: İlkokula Hazır Oluşu Destekleyen Unsurlar

Annelere göre, çocukların ilkokula hazır oluşlarının nasıl desteklenmesi gerektiğine ilişkin verilen cevaplar incelendiğinde, elde edilen bulguların eğitim, aile desteği ve bireysel destek olmak üzere 3 tema kapsamında dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

Eğitim kategorisi ile ilişkilendirilen cevaplar incelendiğinde, tüm cevapların okul öncesi eğitim kodu altında toplandığı belirlenmiştir. Annelerin vermiş oldukları cevapların bazıları şu şekildedir:

A 3. Okul öncesi eğitim aldirarak

A 7. Okul öncesi eğitimle

A 8. Anaokulu süresinde ilkokul için alıştırmalar yapılmalı 1.sınıf okuma yazma becerilerini kısmen yapabilmeli

A 37. Okul öncesi eğitim kesin olmalı

A 47. Okul öncesi eğitimle desteklenmeli

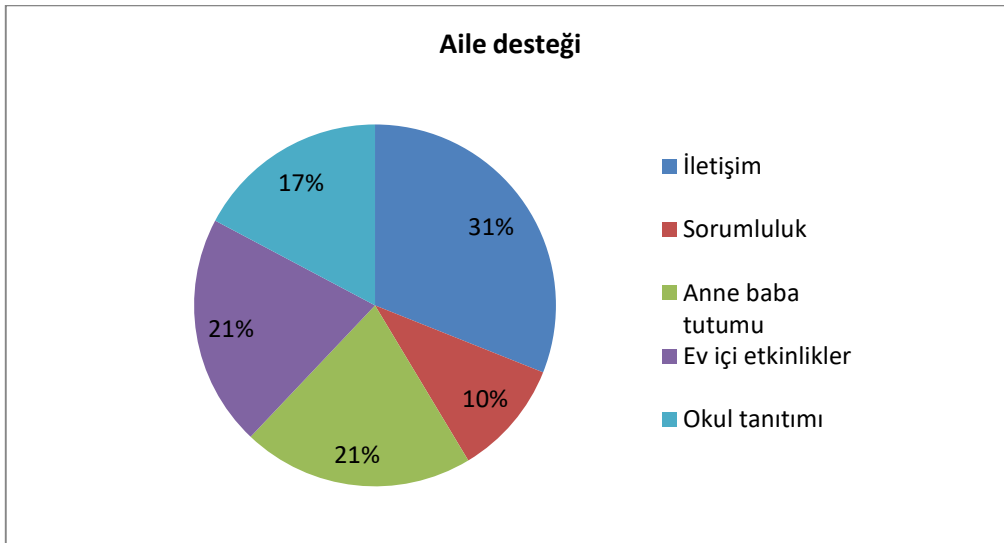
A 53. Okul öncesi kreş gibi kurumlardan destek alarak

A 71. Temel olarak okul öncesi eğitim aldirilmalı...

Annelerin cevapları incelendiğinde, eğitim kategorisi kapsamında katılımcıların tamamına yakınının çocukların ilkokula hazır olmalarını desteklemek için okul öncesi eğitim almaları gerektiğini ifade ettiklerini belirtilmiştir.

Aile desteği kategorisi ile ilişkilendirilen cevaplar doğrultusunda oluşan kodlar ve yüzdelik dağılımları Grafik 5 de sunulmuştur.

Grafik 5. Aile Desteği

Aile desteği kategorisine ilişkin grafik incelendiğinde, verilen cevapların iletişim, sorumluluk, anne baba tutumları, ev içi etkinlikler ve okul tanıtım çalışmaları olmak üzere 5 kod altında toplandığı belirlenmiştir. Annelerin bu kategori ile ilişkilendirilen ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

A 33. Çocukla konuşarak.... Çocuğu anlamaya çalışarak..

A 38. Bilginin, her yeni gün bir şeyler öğrenmenin güzelliği aşılmalı. İlgilerini çekmenin yolları bulunmalı.

A 59. Onlara her konuda yardımcı olmak, yapabilirsin demek, büyüyorsun sorumluluklarını bilmelisin ben hep yanındayım vs.

A 69. Anaokulu ve aile işbirliği ile iletişim ile..

A 54. Ona kendi islerinin sorumluklarını verilmeli

A 29. *Ön koşullar sağlanmalı, sosyal ve duygusal olarak hem çocuğu hazırlamak hem de kendimizi hazırlamamız gerekir.*

A 34. *Yanında olduğumuzu hissettirerek ve güven vererek...*

A 45. *Olumlu olarak desteklenmeli uygun tavır ve tutum sergilenmeli çocuğa... ne çok sert ne çok hassas...*

A13. *Okul ortamını sevdirecek etkinlikler hazırlanmalı ve uygulanmalı...*

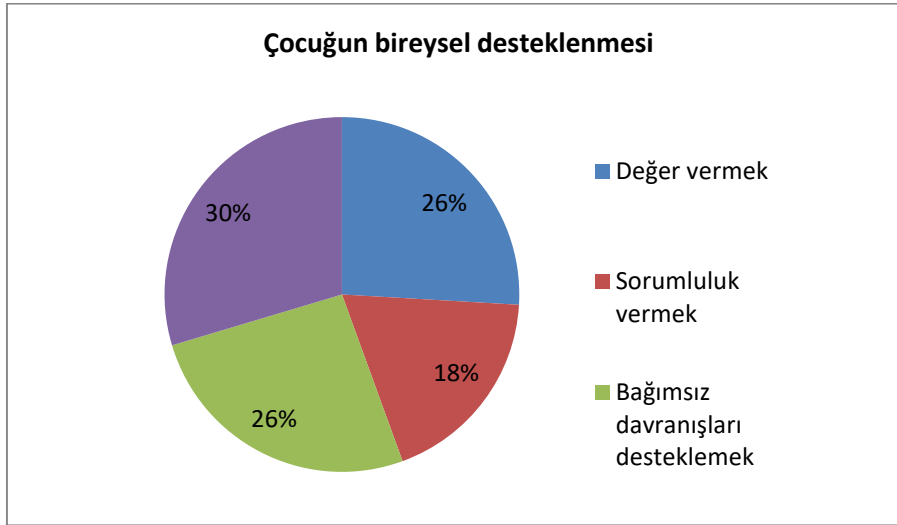
A 22. *Mümkünse okul ortamı önceden görülmeli, sınıflar gezilmeli çocuklar birkaç kişiyle tanıştırılmalı ve bahçede oynanmasına izin verilmeli. Okuldaki tuvalete gidip gelmesine izin verilmesi de ortama adaptasyon ve kendine güven anlamında etkili olur...*

A 44. *Doğru zaman da gerekli bilgi ve eğitim i vererek*

Aile desteği kategorisine ilişkin grafik ve annelerin ifadeleri incelendiğinde, çocukların ilkokula hazır oluşunu desteklemek için ailelerin çocuklara doğru ve sağlıklı bir iletişim kurması, çocuklarına kendi yaş grubuna uygun sorumluluklar vermeleri, uygun ve destekleyici anne baba tutumunu benimsemeleri, ev içinde yapılabilecek etkinliklerle çocuğun okula karşı olumlu tutum geliştirmesini sağlayacak etkinliklerin planlanması, okulun önceden tanıtılması ve gezdirilmesi gibi ısındırıcı aktiviteler yapılması gerektiğini ifade ettikleri belirtilmiştir.

Çocuğun bireysel olarak desteklenmesi gerektiği kategorisine ilişkin verilen cevaplar doğrultusunda ortaya çıkan kodlar ve dağılımları Grafik 6' da sunulmuştur.

Grafik 6. Çocuğa Bireysel Destek

Çocuğun bireysel desteklenmesi kategorisine ilişkin grafik incelendiğinde, verilen cevapların değer vermek, sorumluluk vermek, bağımsız davranışlarını desteklemek ve rehber olmak üzere 4 kod altında dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Annelerin vermiş olduğu cevaplardan bazıları şu şekildedir:

A 4. *Onu dinleyerek önemsemişimizi, değer verdiğimizizi göstererek..*

A 14. *Her konuda çocukların başarabileceği ve onlara öz güvenin sağlandığı zaman her konuda kendi öz becerisini tamamlamasına yardımcı olunmalıdır*

A 29. *Ön koşullar sağlanmalı, sosyal ve duygusal olarak hem çocuğu hazırlamak hem de kendimizi hazırlamamız gerekir.*

A 40. *İlkokula başladığında göreceği temel kavramlar ön bilgi olarak kendisine verilebilir, okul ve öğretmen korkulacak bir unsur değil saygı duyulacak sevilecek bir yer bir kişi olarak*

gösterilebilir, dersler ve ödevlerin eğlenceli bir hale getirilebilmesi çocuğun ilkokula başlamasını destekleyebilir diye düşünüyorum

A 41. Bireysel farklılıklarına göre destek vermek gerekir.

A 46. Bazı konularda özgür iradesine bırakılmalı, bazı sorumluluklar verilmelidir

A 50. Aile de ve okulda çevre ve görgü kuralları öğretilerek el becerisi arttırılarak kalem tutmayı öğrenerek

A 67. Onlara her konuda yardımcı olmak, yapabilirsin demek, büyüyorsun sorumluluklarını bilmelisin ben hep yanındayım vs.

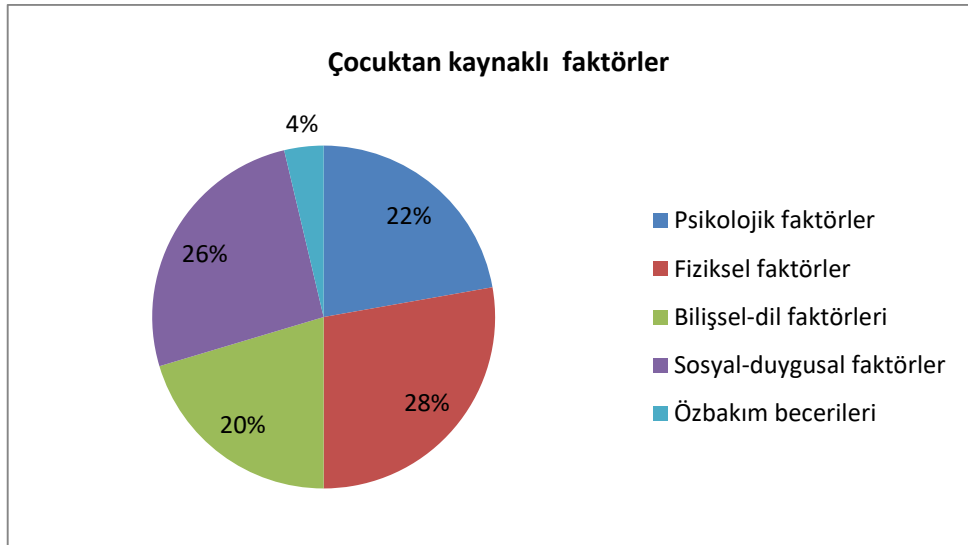
Çocuğun bireysel desteklenmesi kategorisine ilişkin grafik ve verilen cevaplar incelendiğinde, çocukların ilkokula hazır olmalarını desteklemek için onların bireysel ilgi ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak onlara değer vermek, yapabilecekleri, yaşlarına uygun sorumluluklar vermek, bağımsız davranışlarını desteklemek, bireysel farklılıklarına saygı duymak ve onlara rehber olmak gerektiği belirtilmiştir.

3.3.Tema 3. İlkokula Hazır Oluşu Engelleyen Faktörler

Annelere göre, çocukların ilkokula hazır oluşlarının engelleyen faktörlerin neler olduğunu belirlemeye ilişkin verilen cevaplar incelendiğinde, elde edilen bulguların eğitim, aile desteği ve bireysel destek olmak üzere 3 tema kapsamında dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

Çocuktan kaynaklanan faktörler kategorisine ilişkin verilen cevaplar doğrultusunda ortaya çıkan kodlar ve dağılımları Grafik 7' de sunulmuştur:

Grafik 7. Çocuktan Kaynaklanan Faktörler

Çocuktan kaynaklanan faktörler kategorisine ilişkin grafik incelendiğinde, verilen cevapların psikolojik, fiziksel, bilişsel-dil, sosyal duygusal ve özbakım becerilerinden kaynaklanan faktörler olmak üzere 5 alt kategori altında dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Annelerin vermiş olduğu cevaplardan bazıları şu şekildedir:

A 3. Çocuğun hazır bulunuşluk düzeyinde olmaması, kendi özel işlerini kendi yapamıyor olması

A 4. Asosyallik ve ekran bağımlılığı

A 8. Yaşlarına göre geride olması, iletişim becerileri ve ince motor becerilerinin zayıf olması

A 10. Hastalık, kendini ifade edememe, yaşının uygun olmaması

A 12. Fiziksel faktörler(sağlık sorunu kilo boy) Dikkat dağınıklığı, Korku

A 14. Kendi öz güvenini ve becerilerini keşfedememiş ve kendi başına bir şeyleri yapabileceği desteklenmeyen çocuklar ilkokulda da her şeyin ailesi tarafından karşılanabileceğini düşünmesi en temel engeldir bence

A 16. Fiziksel ve psikolojik nedenler(konuşma becerisi ve ifade zorluğu)

A 22. Fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal faktörlerin devamında çocukta oluşan korku ,endişe, kaygı..

A 28. Kabiliyeti, hiç eğitim almaması, öz güven problemi

A 36. Akran zorbalığı

A 39. Boy Kilo yaşitlarına göre beceri farklılıkları

A 43. Konuşma da sıkıntı. Fiziksel küçük görünmek

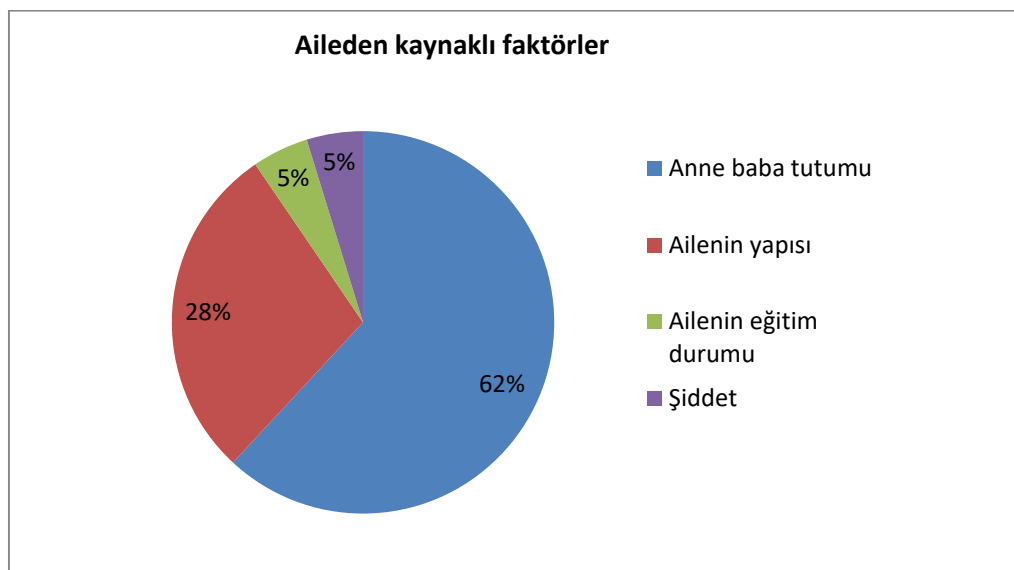
A 46. Eğer çocuk zihinsel ve bedensel engeli varsa ya da çocukta anlama zorluğu varsa bazı sorumluluklar alamıyorsa bunlar engeldir

A 58. Akran zorbalığı ve çocuğun okul fobisi

Bireysel faktörlere ilişkin grafik ve katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde, psikolojik faktörler alt kategorisi kapsamında çocuğun asosyal oluşu, ekran bağımlılığı, kendini ifade edememe, dikkat dağınıklığı, korku, endişe, kaygı, psikolojik olarak hazır olmaması, ayrılık kaygısı, okul fobisi etkenlerinin çocuğun ilkokula hazır olmasını engelleyen faktörler olduğu belirtilmiştir. Çocukların ilkokula hazır olmasını engelleyen fiziksel faktörler olarak kas gelişiminin yetersiz olması, fiziksel gelişiminin yaşitlarından geride olması, psikomotor becerilerin gelişmemiş olması, hastalık durumu belirtilmiştir. Çocukların ilkokula hazır olmalarını etkileyen bilişsel dil faktörleri olarak iletişim eksikliği, öğrenme güçlüğü, dikkat eksikliği, hazır bulunuşluk durumu, zihinsel problemler, kavramları bilmeme olarak belirtilmiştir. Sosyal duygusal faktörler ise öz güven eksikliği, iletişim becerilerinin yetersizliği, duygularını yönetememe, aileye aşırı bağlılık, saldırganlık ve özellikle akran zorbalığı olduğu belirlenmiştir. Öz bakım becerileri faktörleri alt kategorisinde ise çocukların kendi fiziksel ihtiyaçlarını karşılayamamaları beslenme problemleri olarak belirtildiği belirlenmiştir

Çocukların ilkokula hazır olmalarını engelleyen aileden kaynaklı faktörler kategorisine ilişkin cevaplar doğrultusunda oluşan kodlar ve dağılımları Grafik 8' de sunulmuştur.

Grafik 8. Aileden Kaynaklı Faktörler

Çocukların ilkokula hazır olmalarını engelleyen aileden kaynaklı faktörlere ilişkin grafik incelendiğinde, annelerin cevaplarının anne- baba tutumu, ailenin yapısı, ailenin eğitim durumu, şiddet olmak üzere 4 kod altında toplandığı belirlenmiştir. Annelerin vermiş olduğu cevaplardan bazıları şu şekildedir:

A 1. Anne baba tutumu öğretmen tutumu çocuklardan kaynaklanan faktörler hepsi var ama en önemlisi annenin ve babanın tutumu... bakış açısı...

A 7. Ebeveynlerin ilkokula hazırlık sürecinde yeterince bilinçli olmaması veya bilinçli davranmaması

A 9. Şiddet

A 11. Aile yaşam tarzı olabilir. Sakin yetiştirilen bi çocuğun hırçın çocuklar, Öz güveni olan çocukları görünce ürken çocukların da olabileceğini düşünüyorum bu yüzden sınıf ortamı da etkileyebilir. Bu engellerde aşılarak alılabilecek engeller

A 14. Kendi öz güvenini ve becerilerini keşfedememiş ve kendi başına bir şeyleri başarabileceği desteklenmeyen çocuklar ilkokulda da her şeyin ailesi tarafından karşılanabileceğini düşünmesi en temel engeldir bence

A 21. Gereğinden fazla baskı çocuktan aşırı beklenti korkmasına gitmek istememesine neden olabilir

A 23. Çevresel faktörler, aile içi gelişen tutum, çocuğun zihinsel olarak belli seviyenin altında olması olabilir. Fiziksel gelişimin de önemli olduğu fikrindeyim.

A 25. Aile yapısı çocuğun fiziksel ve psikolojik olarak hazır olmaması

A 32. İlgisiz aile tutumu

A 40. Aile içinde ve okul öncesi eğitimde yaşadığı kötü deneyim ve korkular, anne babanın çocuk üzerindeki tedirginlik ve endişelerini çocuğa yansıtması

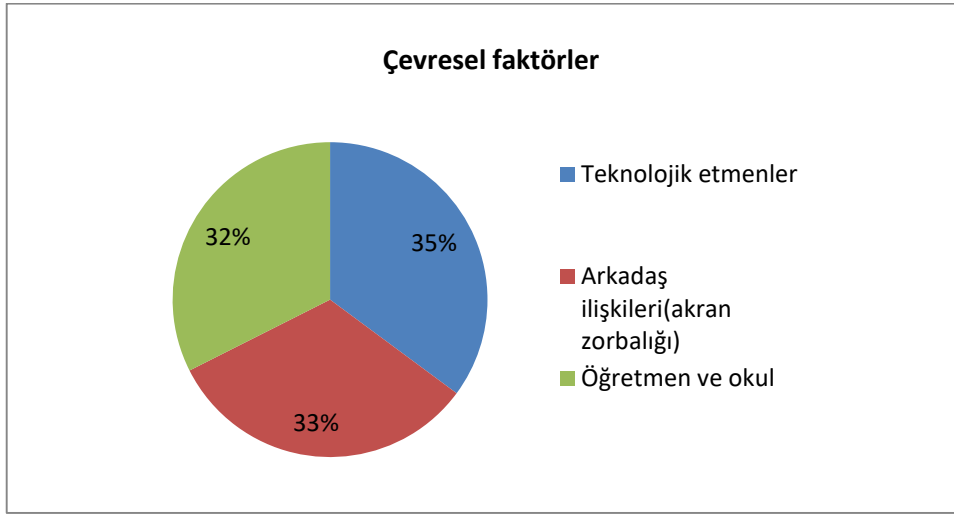
A 50. Ailede çocuğun her dediğinin yapılması, kilo boy gelişim geriliği, davranış bozukluğu

A 55. Kendilerine olan güvenini ortaya çıkarmayarak her şeyi annenin yapması.

Çocukların ilkokula hazır olmalarını engelleyen aileden kaynaklı faktörler kategorisine ilişkin grafik ve annelerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, anne ve babanın takındığı olumsuz ve destekleyici olmayan tutumların, ailenin eğitim sürecine bakış açısı ve ailenin sosyokültürel yapısı, ailenin eğitim durumu ve aile içi şiddetin çocukların okula hazır olmalarını engelleyen faktörlerden olduğu belirtilmiştir.

Çocukların ilkokula hazır olmalarını engelleyen çevresel faktörler kategorisine ilişkin cevaplar doğrultusunda oluşan kodlar ve dağılımları Grafik 9' da sunulmuştur.

Grafik 9. Çevresel Faktörler

Çocukların ilkokula hazır olmasını engelleyen çevresel faktörler kategorisine ilişkin grafik incelendiğinde, annelerin cevaplarının teknolojik etmenler, arkadaş ilişkileri (akran zorbalığı), öğretmen ve okul etkisi olmak üzere 3 kod altında toplandığı belirlenmiştir. Annelerin vermiş olduğu cevaplardan bazıları şu şekildedir:

A 2. Asosyallik ve ekran bağımlılığı

A 6. çevresel faktörler arkadaş faktörü eğitim faktörü

A 13. Öğretmeniyle iletişiminin kötü olması Korku

A 24. Telefon tablet televizyon

A 33. Telefon tablet TV ve anne babaların işleri

A 36. Akran zorbalığı

A 38. Hazırlık evresinde, yaşından ötürü yeteri kadar destek ve ilgi görmediğini düşünmesi, akran zorbalığı

A 42. okul öncesi eğitim yapan kuruluşların yetersizliği

A 58. Akran zorbalığı ve çocuğun okul fobisi

A 59. Onları öğretmenle veya okulla korkutmak, öz güvensizlik, çok zor dersler vs. cümleler .

Çocukların ilkokula hazır olmasını engelleyen çevresel faktörler kategorisine ait grafik ve verilen cevaplar incelendiğinde, çocukların kontrolsüz teknolojik araç kullanımı kaynaklı ekran bağımlılığı, sosyal uyum sürecini ve sosyalleşmeyi engelleyen akran zorbalığı ve okulların şartlarının elverişsiz olması ve çocuk öğretmen arasında oluşan iletişim problemlerinden kaynaklanan olumsuz tutum ve deneyimin okula hazır oluşu engellediği belirtilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu, özellikle teknolojik araçların kullanımı ve akran zorbalığının çocukların üzerindeki olumsuz etkilerinden ve hazır oluşu etkileyen temel faktörlerden olduğunu belirtmişlerdir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada, çocukları okul öncesi eğitime devam eden annelerin ilkokula hazır oluş ile ilgili düşünceleri ve bu kapsamda okul öncesi eğitimden beklentilerinin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan görüşmeler ve elde edilen bulguların analizi sonucunda, annelerin ilkokula hazır oluşun kapsamı, etkileyen ve destekleyen unsurlar belirlenmiştir. Buna göre anneler, çocukların ilkokula hazır olmaları için her boyutta gelişimlerini tamamlamış ve bazı özel göstergeleri kazanmış

olmaları gerektiği belirtmişlerdir. Okula hazır bulunuşluk, çocukların bir sonraki eğitim kademesine geçişinin başarılı olması için çocukların sahip olması gereken akademik, bilişsel, dil, sosyal-duygusal becerileri kapsamaktadır (Brown ve Lan, 2015). Özaslan ve Baba Öztürk (2022), yaptıkları çalışmada, ebeveynlerin okula hazır bulunuşluğa ilişkin tanımlamaları incelendiğinde, çocukların gelişim alanlarına vurgu yapıldığı özellikle sosyal duygusal alanın önemine ilişkin bulgular elde ettikleri görülmektedir. Buldu ve Er (2016), tarafından yapılan çalışmada, öğretmen ve ailelerin okula hazır bulunuşluk kapsamında çocukların sahip olması gereken birçok beceri ve özelliği kazanmış olmaları gerektiği belirtilmiştir. Mevcut çalışmada, katılımcılar okula hazır bulunuşluğu, çocuğun sosyal ve bireysel olarak uyum yeteneklerinin gelişmiş olması (kişisel gelişim-başkasına muhtaç olmama), çocuğun istek, ihtiyaç ve düşüncelerini ifade edebilmesi, öğrenmeye karşı istekli olması ve yeni şeyleri merak etmesi olarak ifade ettikleri belirlenmiştir. Mevcut çalışmanın bu bulgusu ile literatürde yer alan diğer çalışmaların bulgularının paralellik gösterdiği belirlenmiştir. Bu bilgiler ışığında, ilkokula hazır bulunuşluk için çocukların tüm gelişim alanlarının desteklenmesi gerektiği ve özellikle erken çocukluk eğitiminde bilinçli ve farkında bir eğitim süreci planlanması gerektiği sonucuna ulaşılabılır.

Anneler göre, çocukların ilkokula hazır oluştta başta öz güven olmak üzere, sorumluluk, öz yeterlilik, arkadaşlık ilişkilerini yönetebilme, bağımsız davranabilme, duygularını yönetebilme sevgi, saygı sabır, paylaşma gibi değerleri kazanmış olma, sosyal becerilerinin gelişmiş olması gibi sosyal duygusal alan yeterliliklerine sahip olması gerektiği belirlenmiştir. Alan yazın incelendiğinde, araştırmanın bu sonucu ile örtüşen birçok araştırma sonucu olduğu görülmüştür. Koçyiğit (2009), tarafından yapılan çalışmada, öğretmen ve anne babaların ilkokula hazır bulunuşluk için özellikle sosyal becerilerinin önemini ifade ettikleri belirtilmiştir. Dockett ve Perry (2002)' de yaptıkları çalışmada, ebeveynler ve öğretmenlerin okula hazır bulunuşlukta sosyal uyum, iletişim ve sosyal beceriler gibi uyum becerilerini vurguladığı belirtilmiştir. Benzer şekilde Ahmetoğlu, Ercan ve Aral (2011), yaptıkları araştırma sonucunda, sosyal gelişimle ilgili göstergelerin çocukların ilköğretime başlamasında etkili olan unsurların başında geldiğini ifade etmişlerdir. Bu bilgiler ışığında, erken çocukluk döneminde çocukların özellikle sosyal becerilerini ve öz denetimlerini daha yakından takip edilmesinin önemli olduğu sonucuna ulaşılabılır.

Anneler çocukların bilişsel olarak, hazır bulunuşluk, algılamada kolaylık ve pratiklik, kavram kazanımı ve akademik bilgiye sahip olması gerektiğini belirtmişlerdir. Benzer şekilde, Ülkü (2007) yaptığı çalışmada, anne babaların ilkokula hazır oluştunda akademik becerilere sahip olmalarının önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bernier ve arkadaşları (2020), okula hazır olmanın, erken çocukluk dönemi süresince sosyal ve bilişsel faktörler arasındaki döngüsel ve ilişkisel etkilerin sonucu olduğunu belirlemişlerdir. Çocukların ilkokula başlamadan önce okuryazarlık ile ilgili ön bilgiler ve deneyimlere sahip olmaması, ilkokula hazır bulunuşluğu engelleyen bir faktör olmaktadır (Özcan ve Özcan, 2016). Zihinsel gelişim ile ilişkili olarak akademik başarı için gerekli şekil, sayı gibi kavramlara ilişkin ön bilgilerin kazanımı, formal eğitim sürecinde akademik başarının ve okula hazır olmanın güçlü bir yordayıcısı olarak kabul edilmektedir (Duncan, vd., 2007). Mevcut çalışmada, çocukların ilkokula hazır bulunuşluklarında dil gelişiminde de yeterli seviyeye ulaşmış olmaları gerektiği, bu kapsamda kendilerini akıcı ve rahat bir şekilde ifade etme becerilerinin gelişmiş olması gerektiği belirlenmiştir. Annelerin çocukların akademik kavramları ve kendilerini net bir şekilde ifade etme yeteneklerinin gelişmiş olmasının hazır bulunuşlukta önemli buldukları sonucu, bu gelişim alanlarının akademik başarı için belirleyici bir faktör olduğu inancından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çocukların kalem tutma, dik durabilme, masada oturma, vb. davranışları gerçekleştirmeleri için yeterli fiziksel gelişime ve küçük- büyük kas gelişimlerinin bu yönde olgunlaşmış olması gerektiği belirlenmiştir. Ülkü (2007) yaptığı çalışmada, anne babaların çocukların okula başlamaları ve hazır

olmaları için yaşlarının önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Minifoğlu ve Gürşimşek (2023), Gündüz ve Çalışkan (2013), birinci sınıf ve okul öncesi öğretmenlerinin bakış açısına göre okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının temel amaçlarını inceledikleri çalışmada, her iki öğretmen grubunun çocukların kas gelişimlerine paralel olarak, kalem tutma becerisini geliştirmek açısından çizgi çalışmalarını doğru bir şekilde uygulanması, harflerin şekli ve ses farkındalığının oluşturulmasının önemi konusunda ortak görüşe sahip oldukları belirtilmiştir. Çocukların ince motor gelişimi okuma yazma gelişimleri ile ilişkili olduğu ve ilkokula geçiş ve hazır bulunuşluğu kolaylaştıran bir faktör olduğu belirtilmiştir (Cadoret ve diğerleri, 2018; Oberer ve diğerleri, 2017). Bu doğrultuda, okul öncesi dönemde erken okur yazarlık eğitimi kapsamında daha farkında, birçok etkinlik türünü kapsayacak ve çocukların birden çok duyusunun aktif olacağı deneyimlerle desteklenmesi gerektiği sonucuna ulaşılabilir.

Anneler, çocukların kendi bedensel ihtiyaç ve temizliğini yapabilmesi, beslenmesini kendi kendine yapabiliyor olması, kıyafetleri kendi başına değiştirmesi, sağlığını koruyabilmesi ve malzemelerini düzenli kullanabilmesi gibi öz bakım yeterliliklerine de sahip olmaları gerektiğini bildirmişlerdir. Özasan ve Baba Öztürk (2022) yaptıkları çalışmada, ebeveynlerin ilkokula başlayacak çocuğun sahip olması gereken özellikleri beş farklı kategoride yer alan çok sayıda beceri ve yeterlik göstergelerini belirtmekle birlikte sosyal duygusal gelişim ile öz bakım becerilerinin önemi vurgulanmıştır. Yeşil Dağlı (2012) tarafından yapılan çalışmanın bulgularına göre, velilerin tamamına yakınının okula başlayabilmeleri için çocukların öz bakım becerilerini edinmelerini, istek ve ihtiyaçlarını ifade edebilmelerini önemli buldukları tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, erken yıllarda çocukların günlük yaşam becerilerinin geliştirilmesi ve bağımsız davranışlarının desteklenmesinin önemli olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Anneler, çocukların ilkokula hazır olmalarını desteklemek için çocukların okul öncesi eğitim alması gerektiği, ailenin ebeveyn olarak sunacağı ve çocuğa doğrudan sağlanacak destekler ile katkıda bulunabileceği belirlenmiştir. Dinç'e (2013) göre, okula hazır bulunuşluk aile okul ve çevrenin çocuğa sunacakları destekler ile çocuğun tüm gelişim alanlarının, öğrenmeye ilişkin yaklaşımlarının, genel bilgi seviyesinin hedeflenen düzeye ulaşması olarak tanımlanmıştır. Annelerin tamamına yakını, çocukların ilkokula hazır olmaları için okul öncesi eğitime yönlendirilmeleri gerektiğini bildirmişlerdir. Kokkalia ve Drigas, 2019 yaptığı çalışmada, okul öncesi eğitim alan çocukların öğrenmeye karşı içsel motivasyonlarının yüksek olduğu, planlama, dikkatini sürdürme, odaklanma, sorumluluk bilinci, yaratıcılık, problem çözme ve duygularını yönetme gibi becerileri kazanmalarına önemli katkı sağladığı belirtilmiştir. Demir ve Kale (2023)' nin yaptığı çalışmada, okul öncesi eğitim alan öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin okul öncesi eğitim almayanlara göre anlamlı ölçüde yüksek olduğu bulgulanmıştır. Alan yazında yer alan (Dereli ve Koçak, 2005; Ekinci-Vural, 2006; Yoleri ve Tanış, 2014; Canbulat, 2017; Türkyılmaz ve Pekdoğan, 2019) çalışmaları da okul öncesi eğitimin hazır bulunuşluğu önemli ölçüde desteklediği belirtilmiştir. Araştırmanın bu bulgusu belirtilen çalışmaların bulguları ile örtüşmektedir. Bu doğrultuda okul öncesi eğitimin niteliğinin ve çocukların bu eğitime ulaşmalarının yaşam boyu tüm akademik basamaklarda hazır bulunuşluğu etkileyen en önemli basamak olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Anneler çocukları ile doğru iletişim yöntemleri kullanmalı, çocuklara doğru ana baba tutumu ile yaklaşılması gerektiği, çocuğa sorumluluk vererek gelişimlerini gözlemlemeli, ev içi ve okulu tanıtıcı etkinlikler düzenlenmeli ve etkinliklere katılmalı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Yapılan çalışmalar, ailelerin çocuklara akademik yönden destek sağladığı kadar sosyal duygusal açıdan da destek olmaları gerektiğini göstermektedir (Dinçer, 2005; Hung Lau, 2014, McGettigan ve Gray, 2012). Polat (2010) yaptığı çalışmada, ailelerin çocuk yetiştirme tutumlarının, çocukları ile yapmış oldukları çeşitli sosyal etkinliklerin (kitap okuma, oyun oynama vb.), aile içi paylaşımların, aile içi olumlu iletişimin, sosyal

duygusal olarak çocukların okula hazır bulunuşluklarını desteklediği sonucuna ulaşmıştır. Sop (2016) ve Sutter vd. (2017) çalışmalarında, anne baba tutumlarının, okula hazır bulunuşluğun çok önemli bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Arabacıoğlu (2019) çalışmasında, demokratik ana- baba tutumunu benimseyen aileler ile çocuklarının okula uyum düzeyleri arasında pozitif ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çalışmanın bu bulgusu diğer çalışmaların bulguları ile örtüşmektedir. Bu bilgiler ışığında, erken dönemde anne baba eğitimlerinin de hazır bulunuşluk için kritik bir öneme sahip olduğu, okul öncesi eğitim öğretmen ve yöneticilerinin aile eğitim ve iş birliğini sürecin bir parçası olarak planlamaları gerektiği sonucuna ulaşılabilir.

Anneler, çocukların ilkokula hazır olmaları için çocuğa değer verilmesi ve verilen değer hissettirilmesi, çocuğun bağımsız davranışlarının desteklenmesi ve takip edilmesi, çocuğa ihtiyacı olan desteği sunulması fakat kendi yapabilmesi için de cesaretlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Arıcı ve Bartan (2020) yaptıkları çalışmada da çocuğu okul öncesine devam eden annelerin çocuklarına değer edindirmede yeterli çaba gösterdikleri, dürüstlük, sevgi, saygı ve paylaşma değerlerinin annelerin öncelikle edindirmek istediği değerler olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Annelere göre, çocukların ilkokula hazır oluşunu engelleyen etmenler üç başlık altında toplanmıştır. Bu doğrultuda çocuğun kendinden kaynaklanan faktörler; çocuğun hırçın olması, saldırgan olması, hiperaktif olması, kaygı düzeyinin ve stresinin yüksek olması gibi psikolojik faktörler çocuğun okula hazır oluşunu engelleyen psikolojik faktörler olarak belirlenmiştir. Çocuğun bedensel gelişiminin yetersiz ya da referans aralığının altında olması, büyük küçük kas gelişiminin yetersiz olması, gibi fiziksel faktörler ilkokula hazır oluşu engelleyen fiziksel faktörler olarak belirlenmiştir. Çocuğun kelime dağarcığının yetersiz olması, artikülasyon bozuklukları, kavramları öğrenme ve kullanmada yetersizlik, algılamada güçlük gibi durumlar bilişsel-dil gelişimi bakımında sayılabilecek engeller olarak belirlenmiştir. Çocuğun duygularını kontrol edememesi ve yönetememesi, bağlanma problemleri, paylaşma ve iletişim kurma gibi sosyal becerilerin gelişmemesi de hazır bulunuşluğu engelleyen sosyal duygusal faktörler olarak belirlenmiştir. Bunların yanı sıra çocukların sağlık beslenme ve bireysel beden ve temizlik ihtiyacının karşılayabilme becerisinin gelişmemiş olması, hazır oluşu engelleyen özbakım becerileri olarak belirlenmiştir. Mevcut çalışmanın bu bulgusu, literatürde yer alan hazıroluşu engelleyen etmenler ile paralellik göstermektedir. Ayrıca bu bulgu, annelerin hazır bulunuşluğu engelleyen faktörlere ilişkin farkındalık düzeylerinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir.

Çocukların ilkokula hazır oluşunu engelleyen aileden kaynaklı faktörler; ailenin okula karşı olumsuz tutumu, ailenin eğitim durumu ve ailede benimsenen ana- baba tutumları, şiddet olarak belirlenmiştir. Annelere göre çocukların ilkokula hazır oluşunu engelleyen çevresel faktörler çocukların ekran bağımlılığı, akran zorbalığı, aile okul öğretmen etkileşiminden kaynaklanan olumsuzluklar olarak belirlenmiştir. Sosu ve Pimenta (2023) yaptıkları çalışmada, ailelerin sosyo ekonomik düzeyleri, öğretmen okul ve ebeveyn ilişkileri çocukların hazır bulunuşluk becerileri üzerinde etkili faktörler olarak belirtilmiştir. Goble ve arkadaşlarının (2016) yaptığı çalışmada ise çocukların okulda öğretmenleri ile etkileşimleri onların kavram edinme, analitik düşünme becerileri ve sosyal becerileri üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Nur (2000) yapmış olduğu çalışmada, güvenli ebeveyn-çocuk ilişkisi öğretmen-çocuk ilişkisi ve arkadaşlık ilişkilerinin niteliği çocukların okula hazır bulunuşluğu üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Özaslan ve Baba Öztürk (2022), ebeveynlerin çocukların okula uyum sürecini sağlıklı atlatılabilmesi için öğretmenlere, ailelere ve okul yönetimine farklı öneriler sundukları, bununla birlikte aile, öğretmen ve okul yönetiminin iş birliği içinde olması gerektiğinin vurgulandığı görülmektedir. Yoleri ve Tanış (2014) da okula uyum sürecinde öğretmenlerin rolünün ve etkisinin önemli olduğunu, çocukların okula uyumunun kolaylaştırılması için öğretmenlerin çocuklara yönelik özel faaliyetler yapmalarının önemli olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca ailelerle sağlıklı bir iletişim içinde

olup olmamaları, okula uyum hakkında bilgilendirmeleri gerektiğini de vurgulamışlardır. Mevcut araştırmanın sonucu ve aynı sonuca paralel olan diğer araştırma bulguları ışığında okul aile ve öğretmen iş birliğinin çocuğun hazır bulunuşluğunu doğrudan etkileyen bir etkileşim odağı olduğu sonucuna ulaşılabilir. Ayrıca annelerin çocuğun hazır bulunuşluğunu etkileyen etmenler olarak akran zorbalığı, bilinçsiz ve kontrolsüz ekran maruziyeti gelişen süreçte ebeveynlerin de farkındalıklarının arttığı önemli bir sonuç olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak anneler, çocukların ilkokula başlamaları için belirli bir hazır bulunuşluk seviyesine ulaşmış olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Bu doğrultuda annelere göre, çocukların kendilerini ifade edebilmeleri, paylaşma ve sorumluluk gibi değerleri kazanmış olmaları, empati gibi sosyal becerileri edinmiş olmaları, kavramları tanımaları ve kullanmaları gerekmektedir. Çocukların tüm gelişim alanlarında yeteri düzeyde olgunlaşmış olmalarının önemli olduğu belirlenmiştir. Çocukların ilkokula hazır oluşunu desteklemek için okul öncesi eğitim almaları gerektiği, aile ve okulun işbirliğinin önemli olduğu belirlenmiştir. Ayrıca anne baba tutumlarının çocukların ilkokula hazır oluşu etkileyen faktörlerden olduğu, çocukla kurulacak doğru iletişimin ve doğru desteğin hazır oluş sürecini destekleyeceği belirlenmiştir. Çocuğun davranış ve duygusal problemleri, bağlanma problemleri, fiziksel yetersizlikleri ilkokula hazır oluşunu engelleyen faktörler olarak belirlenmiştir. Özellikle son zamanlarda artan teknoloji kullanımı, akran zorbalığı gibi çevresel faktörlerin de ilkokula hazır oluşu engelleyen unsurlar olduğu belirlenmiştir.

Öneriler

- Bu araştırma sonuçları doğrultusunda sunulabilecek öneriler şu şekildedir:
- Hazır bulunuşluk kavramı okul öncesi eğitim sürecinin tamamında aile ile iş birliği içinde planlanarak çeşitli toplantı, seminer, konferans vb. etkinlikler düzenlenebilir.
- Bu araştırma annelerin ilkokula hazır oluşa ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. İlkokula hazır oluş hakkında baba, kardeş, akran, öğretmen vb. diğer paydaşların görüşleri karşılaştırmalı olarak incelenebilir,
- Annelere yönelik İlkokula hazır bulunuşluk sürecini kapsayan ve çocukların gelişimleri ve desteklenmesine yönelik bilgilendirme çalışmaları düzenlenebilir,
- Okul öncesi eğitim alan çocukların eğitim süreçleri içinde hazır bulunuşluklarını değerlendiren ölçümler yapılarak ilgili alan uzmanları ile (çocuk gelişimci, ergoterapist, özel eğitim öğretmeni, psikolog vb.) erken müdahale uygulamaları hazırlanabilir,
- Anne ve babaların ilkokula hazır bulunuşluğa ilişkin beklentileri dönem başında belirlenerek eğitim süreçleri planlanabilir.
- Hazır bulunuşluk sürecinde çevrenin etkisi ve önemi hakkında araştırmalar yapılabilir.
- Çocukların bütünsel gelişimlerini ve hazır bulunuşluğunu etkileyen akran zorbalığı, anne baba tutumu, medya okuryazarlığı gibi konularda alan uzmanları tarafından hem öğretmenlere hem de ebeveynlere yönelik eğitimler düzenlenebilir.

Kaynaklar

- Ahmetoğlu, E., Ercan, Z. G. & Aral, N. (2011). Annelerin okul öncesi eğitime devam eden çocuklarının okul olgunluğu hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications* (s.1158-1167) içinde. Uluslararası Antalya Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi.
- Akyol, T. (2022). Okula hazır bulunuşluk üzerine Türkiye’de 1994-2021 yılları arasında hazırlanan lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *Journal of History School*, 60, 3302-3345
- Arabacıoğlu, B. (2019). *Okul öncesi dönem çocuklarının okula uyum düzeyleri ile ebeveyn tutumları ve çocuğun mizaç özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayın no. 547549) [Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Arıcı, D. ve Bartan, M. (2020). Çocuğu okul öncesi eğitime devam eden annelerin çocuklarına değer edindirme sürecine yönelik görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 279-294.
- Arslan, M. (2012). *Araştırma yöntem ve teknikleri. Ders Notları*, Harran Üniversitesi, Birecik Meslek Yüksekokulu.
- Aslan, M. (2014). *60-72 aylık çocukların ilkökula başlama durumlarının incelenmesi* (Yayın no.363090) [Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Aydın, N. (2018). Nitel araştırma yöntemleri: Etnoloji. *Uluslararası Beşeri ve Sosyal Bilimler İnceleme Dergisi*, 2(2), 60-71.
- Aydöner, S. (2022). *Okul öncesi çocuklarda duyuşal işleme, motor ve bilişsel becerilerin okula hazır bulunuşluk ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayın no. 735406) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Bağçeli Kahraman, P. & Başal A. H. (2015). The effects of preschool education program with enriched parental involvement dimension on school readiness of 5-6 year old children. *The Journal of Academic Social Sciences*, 13(3), 1–10
- Bartan, M. (2019). Okul öncesi eğitim programlarında ilkökula hazırlık. D. Yalman ve M. Öztapak, (Ed.). *Okula uyum ve erken okuryazarlık eğitimi okula geçişte kritik yıllar* (ss.125- 151). Efe Akademi
- Bayhan, D. (2003). *Çoklu zeka kuramı'na dayanan okuma-yazmaya hazırlık programının, 6 yaş çocuklarının okula hazır bulunuşluk düzeylerine etkilerinin incelenmesi* (Yayın no.133587) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Bernier, A., Beauchamp, M. H., & Cimon-Paquet, C. (2020). From early relationships to preacademic knowledge: A sociocognitive developmental cascade to school readiness. *Child development*, 91(1), e134-e145
- Bilgili, F. (2007). *İlköğretim 1. sınıfa yeni başlayan öğrencilere uygulanan eğitim-öğretime hazırlık çalışmalarının öğrenci, öğretmen ve veli görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yayın no. 206435) [Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Boz, M. (2004). *Altı yaş çocuklarının okula hazır bulunuşluk düzeylerini veli ve öğretmen görüşlerine göre incelenmesi* (Yayın no.156811) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>

- Brown, C. P. & Lan, Y. C. (2015). A qualitative metasynthesis comparing US teachers' conceptions of school readiness prior to and after the implementation of NCLB. *Teaching and Teacher Education, 45*, 1-13.
- Buldu, M. & Er, S. (2016). Okula hazır bulunuşluk ve okula başlama yaşı: Türk öğretmen ve ailelerin yeni eğitim politikası üzerine görüş ve deneyimleri. *Eğitim ve Bilim, 41*(187), 97-114.
- Büyüköztürk, Ş. & Kılıç Çakmak, E. & Akgün, Ö. E. & Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Cadoret, G., Bigras, N., Duval, S., Lemay, L., Tremblay, T., & Lemire, J. (2018). The mediating role of cognitive ability on the relationship between motor proficiency and early academic achievement in children. *Human Movement Science, 57*, 149–157
- Canbulat, T. (2017). Kesintili zorunlu eğitimden etkilenen ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum ve okula hazır bulunuşluk düzeylerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 25*(4), 1573-1586.
- Comodari, E. (2013). Preschool teacher attachment, school readiness and risk of learning difficulties. *Early Child Res Q, 28*(1), 123-33.
- Çakıcı, M. (2015). *60-72 aylık 1. sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi (Öğretmen Görüşlerine Göre)* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Okan Üniversitesi.
- Çokluk, Ö., Yılmaz, K. & Oğuz, E. (2011). Nitel bir görüşme yöntemi: Odak grup görüşmesi. *Kuramsal Eğitim Bilim, 4*(1), 95-107.
- Demir, S. & Kale, M. (2023). Okul öncesi eğitim durumlarına göre öğrencilerin ilköğretim okula hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi. *TEBD, 21*(1), 78-96. <https://doi.org/10.37217/tebd.1187736>
- Dereli, E. & Koçak, N. (2005). Okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş arasındaki çocukların ifade edici dil düzeylerinin bakım tarzı ve anne-baba eğitim düzeyi açısından incelenmesi Konya ili örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14*(1), 245-253.
- Dinç, B. (2013). Okul öncesi eğitimden ilköğretime geçiş ve okul olgunluğu. F. Alisinanoğlu, (Ed.), *İlköğretime hazırlık ve ilköğretim programları* (ss. 89- 116). Pegem Akademi Yayıncılık
- Dinçer Yavuz, İ. (2019). *Okul öncesi dönemde montessori yöntemi ile veya geleneksel yöntem ile eğitim alan çocukların okul olgunluğu düzeyleri, öz düzenleme becerileri ve annelerinin çocuklarının yeteneklerine ilişkin algıları* (Yayın no. 569327) [Yüksek lisans tezi, Ufuk Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Dizman Özaslan, H. (2010). *Proje yaklaşımına dayalı eğitimin anasınıfına devam eden çocukların okul olgunluğuna etkisinin incelenmesi* (Yayın no. 297523) [Doktora tezi, Ankara Üniversitesi].
- Dockett, S. & Perry B. (2003). Children's views and children's voices in starting school. *Aust Early Child, 28*(1): 12-17
- Duncan, G. J., Dowsett, C. J., Claessens, A., Magnuson, K., Huston, A. C., Klebanov, P., & Japel, C. (2007). School readiness and later achievement. *Developmental Psychology, 43*, 1428–1446. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.43.6.1428>
- Ekinci-Vural, D. (2006). *Okul öncesi eğitim programındaki duyuşsal ve sosyal becerilere yönelik hedeflere uygun olarak hazırlanan aile katılımlı sosyal beceri eğitimi programının çocuklarda*

- sosyal becerilerin gelişimine etkisi* (Yayın no.189793) [Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Gedik, S. (2015). *Öğretmen algılarına göre 60-66 aylık çocuklarda okula uyumun incelenmesi (fatih ilçesi örneği)* (Yayın no. 410481) [Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Goble, P., Hanish, L. D., Martin, C. L., Eggum-Wilkens, N. D., Foster, S. A. & Fabes, R. A. (2016). Preschool contexts and teacher interactions: Relations with school readiness. *Early Education and Development*, 27 (5), 623–641
- Gündüz, Ç. & Çalışkan, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin incelenmesi. *International Periodical ForTheLanguages, LiteratureandHistory of Turkishor Turkic*.8(8), 379-398.
- Gürsel Çetiner, A. (2015). *Okul öncesi öğrencilerini eğitime hazırlamada velilerin bilinç düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri* (Yayın no. 393217) [Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Heckman, J. J., Moon, S. H., Pinto, R., Savelyev, P. A., & Yavitz, A. (2010). The rate of return to the HighScope Perry Preschool Program. *Journal of public Economics*, 94(1-2), 114-128.
- Hung Lau, Y. E. (2014). Chinese parents' perceptions and practices of parental involvement during school transition. *Early Child Development and Care*, 184(3), 403-415
- İbileme, S. (2019). *Yetersizliği olan öğrencilerin ilkokula başlama sürecinde okula uyumuna yönelik ailelerinin ve öğretmenlerinin görüşleri* (Yayın no. 592225) [Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Kalkan, F. (2020). *İlkokul öğrencilerinin okula uyumlarının incelenmesi: ölçek geliştirme çalışması* (Yayın no. 642858) [Yüksek lisans tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Katz, L. G. (1991). *Readiness: children and schools*. *Eric digest* [Internet]. 1991. Erişim adresi: <https://eric.ed.gov/?id=ED330495>
- Kayılı, G. (2010). *Montessori yönteminin anaokulu çocuklarının ilköğretime hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi* (Yayın no. 257586) [Yüksek lisan tezi, Selçuk Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Kıvılcım, T. (2015). *Okul öncesi dönem çocuklarına uygulanan müzik eğitimi programının matematik becerileri açısından ilkokula hazır bulunuşluğa etkisi* (Yayın no. 414413) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Koçyiğit, S. (2009). *İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşleri ışığında okula hazır bulunuşluk olgusu ve okul öncesi eğitime ilişkin sonuçları* (Yayın no. 234780) [Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Kokkalia, G. & Drigas, A. (2019). School readiness from kindergarten to primary school. *NCSR Demokritos*, 14 (11), 7-9
- Kutluca Canbulat, N. A. (2010). *Okula destek eğitiminin etkililiği* (Yayın no. 263457) [Doktora tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>

- Lewit EM, Baker LS. (1995). School readiness. *Future Child*, 5(2), 128-39.
- Lokumcu Tozar, B. (2011). *Okul öncesi eğitim alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarındaki farklılıklar ve çözüm önerileri* (Yayın no. 304129) [Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- McAllister, CL., Wilson, PC., Green, BL. & Baldwin, JL. (2005). Come and take a walk: Listening to Early Head Start parents on school-readiness as a matter of child, family, and community health. *Am J Public Health*. 95(4), 617-625.
- McGettigan, L. I. & Gray, C. (2012). Perspectives on school readiness in rural Ireland: The experiences of parents and children. *International Journal of Early Years Education*, 20(1), 15-29.
- Mercan Uzun, E. (2015). *Okul öncesi dönemde uygulanan "okula hazırız" eğitim programının ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum ve hazır bulunuşluk düzeylerine etkisi* (Yayın no. 419301) [Doktora tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma. Desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan (Ed.). Nobel Akademik Yayıncılık
- Merriam, S. B. (2002). Introduction to qualitative research. *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*, 1(1), 1-17.
- Miles, M.B. & Huberman, M. (1994) *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2.baskı). Sage
- Minifoğlu, Ş. & Gürşimşek, A. I. (2023). Ana sınıf ve ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ile ilgili görüşleri. *Temel Eğitim*, (17), 6-23.
- Nur, İ. (2020). *Okul öncesi çocuklarının ebeveynleri, öğretmenleri ve arkadaşları ile ilişkilerinde sahip oldukları zihinsel temsillerinin okula uyumla ilişkisi* (Yayın no. 625345) [Doktora tezi, Çukurova Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Oberer, N., Gashaj, V., & Roebbers, C. M. (2017). Motor skills in kindergarten: Internal structure, cognitive correlates and relationships to background variables. *Human Movement Science*, 52, 170–180.
- Oktay, A. (2004). *Yaşamın sihirli yılları: Okul öncesi dönem* (5. Baskı). Epsilon.
- Özaslan, H. (2020). Okula hazır bulunuşluk ve ilkokula hazırlık. G. Uludağ ve T. Durmuş, (Ed.), *Erken okuryazarlık eğitimi içinde* (s.1-24). Nobel.
- Özaslan, Ö. Ü. H. & Baba Öztürk, M. (2022). Çocukları ilkokula başlayan ebeveynlerin okula hazır bulunuşluk ve okula uyum süreci hakkındaki görüşleri. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 12(1), 213-237.
- Özcan, A. F. & Özcan, A. O. (2016). İlk okuma yazma öğrenmede çocukların yaşadıkları güçlükler, nedenleri ve çözüm önerileri: Nitel bir araştırma. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 69-103. <https://doi.org/10.17336/igusbd.61470>
- Özsarı, E. (2017). *Öyküleştireme yöntemine dayalı eğitimin beş yaş grubundaki çocukların ilköğretime hazır bulunuşluk seviyelerine etkisinin incelenmesi*. (Yayın no. 471039) [Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>

- Pianta, R. C., & Walsh, D. J. (1998). Applying the construct of resilience in schools: cautions from a developmental systems perspective. *School Psych Rev.*, 27(3):407-17.
- Polat, Ö. (2010). The effects of Turkish parents' child rearing behaviour on school readiness. *Gifted Education International*, 26(1), 15-25.
- Sarıtaş, R. (2010). *Milli eğitim bakanlığı okul öncesi eğitim programına uyarlanmış gems (great explorations in math and science) fen ve matematik programının anaokuluna devam eden altı yaş grubu çocukların kavram edinimleri ve okula hazır bulunuşluk düzeyleri üzerindeki etkisinin incelenmesi* (Yayın no. 279527) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Sop, A. (2016). *Ebeveyn tutumları, davranış problemleri ve okula hazır bulunuşluk arasındaki ilişkinin öz düzenlemenin aracılık etkisi ile incelenmesi* (Yayın no. 446897) [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Sosu, E. M. and Pimenta, S. M. (2023). Early childhood education attendance and school readiness in low- and middle-income countries: The moderating role of family socioeconomic status. *Early Childhood Research Quarterly*, 63, 410-423.
- Sönmez, A. (2013). *60-72 aylık dezavantajlı çocuklar için hazırlanan ilköğretime hazırlık oyun destek programının çocukların ilköğretime hazır bulunuşluk düzeyine etkisi* (Yayın no. 350018) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Sutter, C., Ontai, L. L., Nishina, A., Conger, K. J., Shilts, M. K. & Townsend, M. S. (2017). Utilizing the desired results developmental profile as a measure of school readiness: Evaluating factor structure and predictors of school readiness. *Early Child Development and Care*, 187(9), 1433-1445. <http://dx.doi.org/10.1080/03004430.2016.1174933>
- Şentürk Berber, S. (2015). *Okul öncesi 5 yaş çocukları için eğitici drama temelli okula uyum programının değerlendirilmesi* (Yayın no. 437094) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Teke, H. (2010). *Ana sınıfı öğretim programının ilköğretim 1. kademe 1. sınıf öğrencilerinin hazır bulunuşluk düzeylerine etkisinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi* (Yayın no. 264390) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Temel, N. (2017). *Gerçek yaşam temelli değerler eğitimi programının ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin sosyal yeterlik ve okula uyum becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesi* (Yayın no. 484031) [Yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Teymurlu, C. (2019). *İlkokul öğrencilerinin okula uyumu ve yaşadıkları sorunlarla ilgili veli ve öğretmen görüşleri üzerine bir olgubilim çalışması* (Yayın no. 594801) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Topçu, E. (2017). *Veli oryantasyon programının okul öncesi öğrencilerinin okula uyumuna etkisi*. (Yayın no. 468249) [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Tosun, N. (2020). *İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumlarının yaratıcı drama ile geliştirilmesi* (Yayın no. 655938) [Yüksek lisans tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>

- Türkyılmaz, M. İ. & Pekdoğan, S. (2019). 6-7 yaş çocuklarda okul öncesi eğitimin ilkökul birinci sınıftaki sosyal yeterlik ve hazır bulunuşlukla ilişkisi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(42), 159-174. <https://doi.org/10.31795/baunsobed.657288>
- UNICEF. (2012). *School readiness: a conceptual framework*. New York: United Nations Children's Fund.
- Ülkü, B. Ü. (2007). *Ana sınıfı ve ilköğretim 1. sınıfa devam eden çocukların velileri ve öğretmenlerinin çocukların okul olgunluğu hakkındaki görüşlerinin incelenmesi* (Yayın no. 220656) [Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Yeşil Dağlı, Ü. (2012). Çocukları okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden velilerin ilkökula hazır bulunuşluk ile ilgili görüşleri. *Ekev Akademi Dergisi*, 16(52), 231-243
- Yıldırım, C. (2019). *Montessori yöntemine dayalı öğretim tasarımının birinci sınıf öğrencilerinin hazır bulunuşluklarına matematik ve okuma yazma becerilerine etkisi*. (Yayın no. 537760) [Doktora tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Yılmaz, Ş. (2021). *Covid-19 pandemi sürecinde 60-72 aylık çocukların okula hazır bulunuşluk ve öz-düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayın no. 699649) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Hasan Kalyoncu Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Yolcu, S. & Tanış, H. M. (2014). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum düzeylerini etkileyen değişkenlerin incelenmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 130-141
- Yurdakal, İ. H. & Erçakır, M. Ç. (2023). Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ilkökula uyumlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Temel Eğitim*, (18), 30-40.
- Yüce, E. (2018). *Geçici altında bulunan suriyeli öğrencilerin okula uyumları* (Yayın no. 515525) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>
- Yüce, S. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretiminde okul olgunluğunu belirleme ve kullanma yeterliklerine ilişkin görüşleri* (Yayın no. 436758) [Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. YÖK. <https://tez.yok.gov.tr>

Extended Abstract

Introduction

Children's acquisition of the ability to move independently increases their efforts to explore their environment and to acquire new experiences. This new discovery and experience form the basis of education and learning. This cycle of interaction and change, which children first start in the family environment, forms the basis for their subsequent learning by associating with the stimuli they encounter. They acquire all skills in their natural environment by doing and living independently of any system and with the feedback they receive from their families, and thus increase their level of readiness for their next learning. For this reason, the attitudes and approaches of the people who care for them, especially in the first years, have a critical role. The first social environment where children encounter a systematic learning environment is preschool education institutions. In these environments, children enrich the basic knowledge they have acquired within the framework of a systematic and purposeful programme and have experiences that will increase their readiness for new learning. One of the most important aims of preschool education institutions, which aim to support the holistic development of children, is to prepare children for primary school, which is the next level of education. In the preschool period, which is one of the most critical periods of development, it is

the common goal of preschool institutions and families to recognise, understand and provide the support they need. For this reason, the family is the most important stakeholder of the education process in the preschool period. Determining what the family expects from preschool education is of critical importance.

The first social environment where children encounter a systematic learning environment is pre-school education institutions. In these environments, children enrich the basic knowledge they have acquired within the framework of a systematic and purposeful programme and have experiences that will increase their readiness for new learning. During the preschool period, which is one of the most critical periods of development, it is the common goal of preschool institutions and families to recognise, understand and provide the support they need. For this reason, the family is the most important stakeholder of the education process in the preschool period. For this reason, the attitudes and approaches of caregivers have a critical role, especially in the early years. It is critical to determine what the family expects from preschool education. Thus, the increasing importance of studies to support primary school readiness in recent years has diversified the research on this subject (Akyol, 2022). Given that to the researchers' knowledge there is no study specifically on determining the views of mothers on readiness, the aim of the current study is to reveal the perspectives of mothers on pre-school especially in early childhood and their awareness of primary school readiness. The aim of this study is to determine the thoughts of mothers whose children attend preschool education about primary school readiness.

Method

The current study was conducted using qualitative research design. The study group of the research consists of 75 mothers whose children attend preschool education institutions. A semi-structured interview form prepared by the researchers and shaped in line with the opinions of field experts was used as a data collection tool. The data obtained were analysed by content analysis.

Results

This study aimed to determine the thoughts of mothers whose children attend preschool education about primary school readiness and what their expectations from preschool education are in this context. As a result of the interviews and the analysis of the findings, the scope of the mothers' primary school readiness and the factors affecting and supporting it were determined. The data were analysed in the form of themes and categories and grouped under the headings found in the literature. Accordingly, mothers stated that in order for children to be ready for primary school, they should have completed their development in every dimension and gained some specific indicators. School readiness includes academic, cognitive, language, social-emotional skills that children should have in order for the transition to the next level of education to be successful (Brown & Lan, 2015). Özaslan and Baba Öztürk (2022), in their study, analysed the answers given by the parents regarding the definition of school readiness, it is seen that although they emphasised different developmental areas while defining school readiness, the majority of them referred to the social-emotional field.

According to the mothers, it was determined that children should have social emotional competencies such as self-confidence, responsibility, self-efficacy, managing friendship relationships, behaving independently, managing their emotions, having acquired values such as love, respect, patience, sharing, and having developed social skills in primary school readiness. When the literature was analysed, it was seen that there were many research results overlapping with this result of the

research. In the research conducted by Koçyiğit (2009), it was determined that teachers and parents found social skills more important than other skills in primary school readiness

Mothers stated that children should have cognitive readiness, ease and practicality in perception, concept acquisition and academic knowledge. Similarly, Ülkü (2007) concluded that it is important for parents to have academic skills in primary school readiness. Bernier et al. (2020) determined that school readiness is the result of cyclical and relational effects between social and cognitive factors during early childhood. Findings showed that they should have reached an adequate level in language development, and in this context, their ability to express themselves fluently and comfortably should be developed.

For children to perform behaviours such as holding a pencil, standing upright, sitting at the table, etc., it was found that they should have sufficient physical development and their small and large muscle development should be mature in this direction. Ülkü (2007) concluded that the age of parents is important for children to start school and be ready for school.

Mothers reported that children should have self-care competencies such as being able to do their own physical needs and cleaning, being able to feed themselves, changing clothes on their own, protecting their health and using materials regularly. Özaslan and Baba Öztürk (2022) found that parents were asked which characteristics children who would start primary school should have. To support children's readiness for primary school, it was revealed that children should have received pre-school education and activities to be carried out in pre-school education institutions play an important role in the process of preparation for primary school. In addition, it was determined that the family should be aware of the child at the point of preparation for primary school and should be capable of responding to his/her needs. Providing individual support to the child, supporting the child academically and socially, and giving responsibility were all given as factors that could positively support the preparation of children for primary school. Factors such as the attitude of the family, physical-psychological -social -communication and cognitive inadequacies arising from the child, unfavourable school environment, peer bullying, tablets and phones were determined to be factors that negatively affect this process.

Conclusion Suggestion and Recommendations

As a result, mothers stated that children should have reached a certain level of readiness to start primary school. According to the mothers, children should be able to express themselves, acquire values such as sharing and responsibility, acquire social skills such as empathy, recognise and use concepts. It was determined that it was important for children to be sufficiently mature in all developmental areas, and that children should receive pre-school education in order to support their readiness for elementary school. Moreover, family and school co-operation were perceived as important. In addition, parental attitudes were given as a factor affecting children's readiness for primary school and that the right communication and support to be established with the child would support their readiness. Behavioural and emotional problems, attachment problems, physical inadequacies of the child were revealed as factors that prevented the child's readiness for primary school. It was determined that environmental factors such as the use of technology and peer bullying, which have recently increased awareness, are also factors that prevent readiness for elementary school. Most of the findings regarding the skills that mothers should have for children to be ready for primary school and the factors that support and hinder readiness are in parallel with the information in the literature. Suggestions that can be presented in line with the results of this research are as follows:

- The concept of readiness can be planned in cooperation with the family throughout the preschool education process and various meetings, seminars, conferences, etc. activities can be organised.
- This study aimed to determine the views of mothers about readiness for primary school. The views of other stakeholders such as fathers, siblings, peers, teachers, etc. on primary school readiness can be analysed comparatively,
- Information workshops can be organised for mothers on the process of primary school readiness and on the development and support of children,
- Measurements can be made to assess the readiness of children receiving pre-school education during the education process and early intervention applications can be prepared with relevant field experts (child development, occupational therapist, special education teacher, psychologist, etc.),
- Expectations of parents regarding readiness for primary school can be determined at the beginning of the term and educational processes can be planned.
- Research can be conducted on the effect and importance of the environment in the readiness process.
- Training programs can be organised for both teachers and parents by experts in the field on issues such as peer bullying, parental attitudes, media literacy, which affect children's holistic development and readiness.

Yayın Etiği Beyanı

Araştırma etiği doğrultusunda katılımcılardan gerekli izinler ve onaylar alınmıştır. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Etik Kurul'dan 05/10/2023 tarih ve 2023-28/05 nolu karar doğrultusunda araştırmanın yapılmasına dair etik kurul izni alınmıştır. Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasından, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Birinci Yazar Saadet BARTAN %50, İkinci Yazar Prof. Dr. Fatma ALİSİNANOĞLU %50 oranında katkı sağlamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmanın yazarları arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır. Ayrıca yazarlar, diğer kişi, kurum ya da kuruluşlarla herhangi bir çıkar çatışması içinde olmadıklarını beyan ederler.